

ELŐFIZETES

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
Első sorban heti sor egyszer 30 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József tőrcsereg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FOSZTERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, július 2.

Támadásunk az orosz front ellen előhalad.

191.000 fogoly, 93 ágyu, 361 géppuska a júniusi zsákmány.

Budapest, július 1. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

Keletgaliciában a Gnila—Lipa mentén és a Lemberg-től keletre fekvő területen a harcok tovább folynak. Csapatunk több helyen a Gnila—Lipától keletre emelkedő magaslatokra nyomultak előre és betörték az ellenséges állásokba. Hasonlóképen sikerült a szövetséges csapatoknak elkésredett harcok után Rohatyntól lefelé a folyó keleti partjának birtokába jutniok. A Dnyeszter mentén teljes nyugalom uralkodik. A Wieprz forrás területen Zamocset megszállottuk. A Tanew síkságtól északra emelkedő magaslatokat egész terjedelmében birtokunkba vettük. A Visztulától nyugatra csapatunk a visszavonuló ellenséget egészen Tarlow elöttig követték. Az osztrák-magyar főparancsnokság alatt északkeleten harcoló szövetséges csapatoknak júniusi összes zsákmánya ötszázhuszonegy tiszt, egyszázkilencvenegyszer főnyi légénység, kilencvenhárom ágyu, háromszázhatvanegy géppuska, hetvennyolc löszercocsi, száz tábort vasúti kocsi stb.

Olasz hadszíntér:

Több ellenséges gyalog-hadosztálynak a doberdoi fensik szélén levő állásaink ellen tegnap délután megújított általános támadását az olaszok súlyos veszteségei mellett mindenütt visszavertük. Az ellenség fő támadása a Monfalconétól északkeletre levő sagrao-monte cosichi arcvonalunk ellen irányult Selznél és Viriglianénál az olaszok behatoltak legelől levő árkaikba, vitéz gyalogságunk ellentámadása azonban újból visszavetette az ellenséget a völgybe. A Monte Cosich lejtőit olasz holttestek borítják. A Monfalconétól keletre emelkedő magaslatokon este megkísérelt ellenséges előtörés, egy Sagradotól északkeletre intézett támadás és a görzi hídfő ellen intézett több kisebb előtörés hasonlóképen összeomlott. Ellenségnek ezen veresége után nyugalom állott be. Rendíthetetlen csapatunk összes állásait erősen tartva emelkedett hangulatban készen állanak az újabb harcra. — Isonzó északi szakaszon és karinthiai határon ágyuharc tovább tart. Hőfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Linsingen és Mackensen seregei előnyomulnak.

Berlin, július 1. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Arrastól északra az árkokért való küzdelem tartós tüzéségi harcok közt reánk nézve kedvezően folyik. Champagneban, Reimstől délkeletre franciák eredménytelenül támadnak. Mass magaslatokon és Vogézekben csak élénk tüzéségi harc folyt. Ellenséges repülő Zeebrügge és Brüggere bombákat dobtak, anélkül, hogy katonai szempontból vett kárt okoztak volna.

Keleti hadszíntér:

Helyzet változatlan. A júniusi hadizsákmány 2 zászlóból 25.695 fogolyból, ezek közt 121 tisztból, 7 ágyu-

ból, 6 aknavetőből, 52 gépfegyverből és azonkívül nagymennyiségű hadianyagból áll.

Linsingen tábornok csapatai tegnap elkésredett harcokban rohammal elfoglalták Gnila-Lipától keletre Kunkze és Lucynze közt és Rohatyntól északra levő orosz állásokat. 3 tisztet és 2328 főnyi légénységet elfogtak és 5 gépfegyvert zsákmányoltak. Lemberg-től keletre is behatoltak osztrák-magyar csapatok az ellenséges állásba. Mackensen tábornagy hadseregei a Bug és a Visztula között tovább is előnyomulóban vannak.

Oroszok szívós harcok után helyenkint a Visztulától nyugatra is hátrálnak, a szövetséges csapatok a Kamienna mindkét oldalán utánuk nyomulnak. A Linsingen tábornok, Mackensen tábornagy Woyrsch tábornok vezérlete alatt harcoló szövetsé-

ges csapatok összes júniusi hadizsákmánya 409 tisztre, 140050 főnyi légénységre, 80 ágyura és 268 gépfegyverre rug. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Amerika fordulása.

Arad, július 1

„Amerika a businessért kénkövet is szállítana a pokolnak.” Egy Unióbeli munkásvezér mondta ezt a napokban és ebben benyitogatja a sark-tétele az Egyesült-Államok diplomáciájának. Es ezen fordul meg az a hangulat-változás, amely egyre szembetűnőbben nyitkozik meg az amerikai közvéleményen.

A míg az entente-nak való hadsereg-szállítás, munició-gyártás volt az amerikai tőkés businessjének főalapja, természetesen bőszül szállottak szembe mindazzal, ami ezt az üzletet keresztezte. Jegyzékeket irtak és hangulatot keltettek Németország ellen, amely tengeralattjáróival megnehezítette az amerikai munició-szállítást, és a Lusitania elpusztítása fölött kitört harag nem annyira az óriáshajón elveszett amerikai állampolgárok sorsa miatt lobogott, hanem azért, mert nyilvánvalóvá lett, hogy a német tengeralattjárók miatt a személyszállító hajókon se lehet hadiszert szállítani.

Kétségtelen, hogy ezek a nehézségek bírták rá az entente egyes országait, különösen Angliát és Oroszországot, hogy a belföldi munició-gyártást fokozzák és erőltessék. Az angol parlament már hozott is erre nézve határozatot, az orosz. cár tegnap kiáltványa pedig szintén jelzi, hogy az orosz gyárpárt egész a munició gyártásra rendezik be.

Nem valószínű, hogy ez a változás nagy öröme lenne az Egyesült Államoknak. Németország és a monarchia eddig se volt fogyasztója municiójának. Ha az entente szükségletének legnagyobb részét a maga újjalakított gyáraiban maga akarja lefedni, akkor tétlenül állanak és megbuknak azok az amerikai trösztök, a melyek egészen erre szervezkedtek és a melyek sokkal izletesebbnek találták a munició-gyártás kövér hasznát, semhogy könnyen le tudnának róla mondani.

Ennek tudható be, hogy Amerikának Németországhoz intézett jegyzékei egyre barátságosabbak lettek és hogy az Egyesült Államok újságjai most már *Anglia ellen fordulnak*, mint

amely állam tengeri intézkedéseivel lehetetlenné teszi a semleges kereskedelmet. Más szóval: ha már az entente nem rendel több municiót, akkor adja vissza a lehetőségét annak a szerény business-nek, amelyet az Egyesült Államok a Németországgal és a semleges államokkal való kereskedelemben, kivételben kaphattak.

Ez a domináló szempont Wilson politikájában s nem az, hogy az amerikai angolszászok tartják-e a fajrokonságot Nagybritannia fiaival, sem pedig az, hogy törődnek-e az Egyesült Államok tíz millió német származású alattvalójának érzéseivel. És ép azért, mert az Egyesült Államokban az üzleti szempont dönt el mindent: politikát, diplomáciát, szerelmet, családi békét, barátságot és egyebet, — családika az ententenak az a reménysége, hogy valaha az Egyesült Államokat a maga pártjára állítja. Sőt: mihelyt az Unio azt látja, hogy a háboruban számára nincs üzlet, fölbred Wilson elnökben újra a békebarát és a békeapostol, mert a munició-gyártás pangása mellett mégis csak jobb üzlet a béke.

LEGUJABB.

Érkezett éjjel 2 órakor.
(Távirati tudósítás.)

Lugano. Az Avanti jelenti Velenocéből: Az olasz hadvezetőség a Posina völgyben két községet kiűrtett, mert a községek lakói a monarchiának segítettek, jeleket adtak az osztrák-magyar tüzérségnek. A községekből összesen huszonötezer egyént internáltak.

Róma. Jovanovics szerb tábornok, aki a háboru kitörésekor a montenegrói vezérkar főnöke lett, most Nikita fejedelemtől elboosátását kérte, mert a montenegrói csapatok az ő tanácsa ellenére is megszállták Skutarit.

Bukarest. A konzervatív-párt rusz-szotil csoportja az elhunyt Lahovary helyébe Filipescu Nikut választotta elnökévé.

Budapest. A Pester Lloyd közli: A Belgrád elleni légi támadást két repülőgéppünk véggezte Losonci Béla és Serich Ferenc pilótáhadnagyok vezetésével. A bombavetések igen eredményesek voltak. A belgrádi hajógyár, az egyetlen a maga nemében egész Szerbiában, több helyütt kigyulladt s a katonai tábor is igen nagy károkat szenvedett.

Zürich. A svájci lapok tudósítói megerősítik, hogy az olaszok az Isonzonán óriási veszteségeket szenvedtek. A halottak és sebesültek száma meghaladja a negyvenezretet.

Bécs. Berchtold Lipót gróf volt külügyminiszter, a ki önként jelentkezett katonai szolgálatra és a kit a király kapitánnyá nevezett ki, ma bucsukihallgatáson jelent meg a királynál. Az audiencián Berchtold gróf csukaszürke kapitányi egyenruhában jelent meg

Athén. Venizelosz volt miniszterelnök fiát, aki a görög hadseregben hadnagy, az athéni kávéházban egy főhadnagy felpofozta, mert a fiatal Venizelosz becsmérően nyilatkozott Konstantin királyról. A átférnek lovagias folytatása lesz.

Genf. Német nehéz tüzérség hosszú szünet után ismét bombázni kezdte Verdun erődjait.

Konstantinápolyt minden áron el kell foglalni.

(Az entente erőlködése a Dardanelláknál. — Olaszországot kényszerítik az akcióra.)
Távirati tudósítás.

Frankfurt—Konstantinápoly, július 1.

Február 19-én kezdte a francia és angol flotta a Dardanellákat bombázni. A világháboru ez új fázisa azóta egyre nyer jelentőségében. Rómában, Athénben, Szófiában és Bukarestben az entente elterjesztette azt a hiedelmet, hogy Törökország végorája ütött. Sok idő mult el azóta és a görög-bolgár és román intervenció ép úgy elmaradt, mint Konstantinápoly bevétele. Az entente Olaszországot és Görögországot a kisázsiai partvidékkel csábította, Bulgáriát pedig az elé az illúzió elé állította, hogy az orosz-bizanci császárság megszületik. A tervek, áltatások és reménységek meghiusultak. A törökök ismételten visszautasították a tengeri támadásokat és a flotta ép oly súlyos veszteségeket szenvedett, mint a szárazföldi csapatok. Görögország nem avatkozott be az entente mellett, Bulgária és Görögország óvatosan visszahúzódik és csak Olaszország, délszaki realisták egyetlen Don Kichoteja szédült az entente karjába, de egyelőre anélkül, hogy az ujját is megmozgatná érte.

Most híre jár, hogy Olaszország saját érdekein és határain kívül a Dardanellák ügyét is magáévá teszi és védelmébe veszi. A hírek Londonból és Kairóból repkednek széjjel és máris cáfolatra találtak, még pedig hivatalos helyről. Az angol diplomácia egyelőre csak áhítzik az olasz segítség után és egyre újabb és újabb erőfeszítéseket tesz Rómában, hogy az olasz kormányt csatlakozásra kényszerítse. Valószínű, hogy a folytonos nyomás következtében a Salandra-kormány szélesebb bázisra helyezi a hadműveleteket, mint a hogy megindultak, evvel azonban összeütközésbe kell, hogy jöjjön a kalandorok politikája a józan közvélemény céljaival és vágyaival.

Kétségtelen, hogy az ententenak minden oka megvan arra, hogy a Dardanellák elleni akciót kétségbeesetten forszirozza. A galiciái nagy vereségeket csak Konstantinápoly elfoglalásával lehetne ellensúlyozni, amihez viszont a román és bolgár intervenció volna szükséges. A Balkán-államok azonban okosan és hüvösen tartózkodnak attól, hogy megmozdítsák a kezüket a hűtlen és megvert Oroszországért, tehát másokat kell találni, akik hajlandók vérezni Konstantinápolyért. Az entente politikusai azon a véleményen vannak, hogy Konstantinápoly elestével Románia és Bulgária ki van szolgáltatva Oroszországnak, Görögország pedig háttérbe szorul Olaszország mellett, amely a görög szigeteken és Szmírnában akarja megvetni a lábát.

Ezzel áltatják magukat Rómában is és ezért akarja az entente megzavarni a Balkán relatív nyugalalmát, hogy legalább egymás ellen uszítsa a balkán népeket, ha segítséget kapni nem tud. Minden remény megevan arra, hogy

Oroszországnak nem fog sikerülnie felbolygatni és ellenünk uszítani a balkáni népet, hanem diplomáciai sikereink fogják teljessé tenni fegyvereink győzelmét.

Olaszországot akcióba szólítják szövetségesei.

Scheweningen. Tegnap sürgős jegyzéket küldtek Párisból és Londonból az olasz kormányhoz, melyben felszólítják Olaszországot, hogy vegyen részt a Dardanellák elleni küzdelemben. A két jegyzék fenyegető hangon van fogalmazva. Angliában és Franciaországban ugyanis meg vannak győződve arról, hogy Olaszország az erélyes fellépésnek engedni fog.

Uj hadterv Gallipoli ellen.

Páris, július 1. A Havas-ügynökség jelenti Athénből, hogy június 27-ike óta a Gallipoli térszíri harcok az új tervek szerint teljes erővel újra kezdődtek. Az előrehaladás most is lassu, de a kombinált támadások elé sok reménnyel néznek.

Elkeseredett szárazföldi harcok.

Konstantinápoly, július 1. Megbízható magánjelentések szerint a tegnapi Sed il Bahrnál és Ari Burnunál lefolyt harcok, a melyekről a főhadiszállás jelentése szól, nagyon elkeseredettek voltak. 9 óra 40 perckor reggel kezdte az ellenség a tüzelést Sed il Bahrnál a török jobbszárny ellen, a melyet egy ellenséges cir-káló nemsokára támogatott. A török tüzérség viszonzta a tüzet. A tüzérpárba délutánig tartott, a mikor az ellenséges tüzérségi tűz alább hagyott és az ellenség gyalogsága rohamra indulva, a török állások ellen előnyomulni igyekezett, azonban nagy veszteségek mellett visszavonulni volt kénytelen. A török gyalogság erre támadásba lépett át és elfoglalt az ellenség centrumában két futóárkot, a melyet nyomban alkalmassá tett a berendezkedésre.

Délután a csata Ari Burnu irányában terjeszkedett, a hol 3 óra tájban heves tüzerharc indult meg. A mikor az ellenséges gyalogság támadni kezdett, az erélyes védelem valósággal megtizedelte.

Az ostromlók veszteségei.

Konstantinápoly, július 1. A törökök nagyszámu lövészárkot elpusztítottak. Az ellenség veszteségei rendkívül nagyok. Tulszárnyalják a legutolsó csata veszteségeit. A törökök aránylag kevés embert veszítettek. Csapataink hangulata és erélye min-taszerű.

A nyári idény küszöbén

eikötözés, lakásváltás esetén, tisztelettel kérjük előtízetöinket, hogy új laköimüket, a lap pontos szerkötölése szempontjából — legutolsó tartözködási hely megjötölése mellett — a kiadóhivatalia, idejekorán közötöjék.

Mackensen serege Bresztlitowsk ellen fordul.

— Az orosz seregek ujjaszervezése a várvonal mögött. — A visszavonulók üldözése. — Mi lesz Besszarábiában. —

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, július 1.

Hadisajtószállásról jelentik: Gnila-Lipa menti harcok jó sikerrel tovább folynak. Az arcvonal egyéb részein jelentős események nem történtek. A Pflanzler-Baltin féle hadsereg arcvonala előtt teljes a nyugalom.

A várvonal mögött újra szervezik a megvert seregeket.

Genf. Az angol lapok bevallják, hogy az oroszok helyzete Galiciában tarthatatlan. remélik azonban, hogy a hadsereget Ivangorod—Bresztlitovszk—Grodno várak mögött reorganizálni lehet. Biznak abban, hogy ezalatt az olaszok foglalkoztatják majd a központi hatalmak seregeit.

Mackensen Bresztlitowsk ellen megy.

Genf. A Temps pétervári intormáció alapján közli: Azt hiszik, hogy Mackensen célpontja nem Lublin, hanem Bresztlitowsk. Ha ezt a várat elfoglalja, az oroszok összes Visztula menti állása tarthatatlanná válik. A francia lap reméli, hogy ez az operáció kivihetetlen, mert ezen a vidéken hiányoznak a vasutak. Mackensen az ellenséget valószínűleg körülfogni igyekszik, hogy ezáltal a galíciai oroszokat elvágja bázisuktól.

Zászlótlan orosz ezredek.

Pétervár. A Russkije Imvalid közli, hogy kilenc orosz gyalogezred elvesztette zászlóját a harctéren. Az orosz katonai lap ugyan tettelezi, hogy a zászlókat az ellenség nem ragadta el a szó szoros értelmében, hanem a csaknem utolsó szálig elesett katonák holttesteinek hegye alatt találta meg, — ez azonban keveset változtat azon a tényen, hogy a zászlók ellenséges kézben vannak. Tizennégy gyalogezrednél csak foszlányok maradtak a zászlóból. Néhány lovasezred is elvesztette az ezredjelvényt.

Hogyan történik az oroszok visszavonulása?

Berlin, július 1. Moraht őrnagy a „Berliner Tageblatt“-ban a következőket írja a galíciai harctéri helyzetről: Azok az események, amelyek Lemberg bevétele óta Galiciában lejátszódtak, bizonyítják, hogy az orosz hadvezetőség azokat a helyeket, amelyek legveszedelmesebbek voltak, Ravaruska és Lemberg közt, valamint a várostól délre, még idejekorán kiürítette úgy, hogy az orosz csapatok visszavonulása nem volt menekülésszerű. A visszavonulás utja merőlegesen eddigi állásukra. Az orosz hadsereg új felállításán elzárja azokat az utakat, amelyek Ravaruskából és Zolkievből Sokal felé, aztán Lembergől Kamionka és Busk felé vezetnek. Azonkívül el van zárva a Lembergől Zlocovba vivő főutvonal is. Az orosz jobbszárnyon harca került a dolog, amely azonban nem tartott sokáig, mert az oroszok teljes visszavonulásával végződött. Ez a visszavonulás északkeleti irányban a Bug felé halad. Valószínű, hogy az oroszok nem állanak meg a Bug balpartján. Nagy jelentősége van annak, hogy az előrelátható orosz állások nem párhuzamosak az eddigi frontjukkal, hanem szögbehajlók ugr, hogy az oroszok legszélső jobbszárnyának kétszer akkora utat kell megtenni, mint a jobbszárny déli részének. Ez utóbbi ellen Böhm-Ermolli hadserege lépett akcióba, még pedig szerencsés eredménnyel, mért öt nap alatt hetven tisztest és tizennégyezer katonát ejtett foglyul.

A hosszú orosz front középső része feltűnő erővel tudta magát tartani a Dnyeszter-vonalon. A Linsingen-hadseregnek még orosz támadásokban is része volt, például Martinovnál, ahol a támadás a folyó déli partjára is kiterjedt. Mivel azonban Halics városát birtokunkba kerítettük és Bukoves és Zidacov között a folyó északi partján husz kilométer szélességben Rohatin felé előrenyomultunk, az ellenségnek vissza kellett vonulnia a Gnila-Lipa szakaszra. Az oroszok itt sem igen tartatják magukat. Figyelemreméltó az a román ítélet, amely a bukaresti Searában jelent meg egy román tábornok tollából:

— Legkésőbb két-három hónap múlva elérik a központi hatalmak azt a céljukat, amelyet Galiciában kitűztek maguk elé.

Egységes az üldözés vonala.

Bécs. A haditudósítók jelentik a sajtóhadisajtószállásról: Böhm-Ermollinak a Bug folyó felé előnyomuló hadserege újból teljesen egységes üldöző vonalat képez Mackensen északi seregével, amely a történelmi nevezetességű csatákról híres Zamosce és Komarov községekig jutott el és József Ferdinánd főherceg hadseregével, amely már a Tanew-magaslatokon jár. Az egységes és sehol meg nem szakadó üldözési vonalat kiegészíti a szövetségeseinek a Visztulától nyugatra eredményesen előnyomuló frontja.

Egy pillantás seregeink összvonására meggyőzhet arról, hogy a szövetséges seregek keleti csoportjának, amely már elért a Bug-menti Kamionka-Strumilovához és Gnila-Lipához, rövid időre szünetet kell tartania az üldözésben, amiazonban nem jelenti azt, hogy e ponton szünetelni fognak a hadműveletek, mert e ponton is tovább fognak tartani a harcok, amelyek máris kedvezően folynak.

Orosz jelentés a visszavonulásról.

Pétervár. A generalisszimusz vezérkara jelenti: Savle táján gyenge ellenséges támadásokat visszautasítottunk. A Narev, Nyemen és Visztula balpartja közötti fronton nyugalom uralkodik. Az ellenség folytatja a Bug és a Vjepz forrásvidéke táján erős előretöréseit. Tomaszov vidékén utóvédeink 27-én és 28-án a németek több makacs támadását visszautasították. A Dnyester mentén küzdő ellenséges haderők, amelyeket csak nemrég erősítették újjabb német csapatok, különösen a Bukacov-

ce—Martinov front ellen irányuló támadásokkal rendtelenségeket akarnak előidézni visszavonulásunkban. A Gnila—Lipa vonalon ez a kísérlet az ellenség súlyos veszteségei mellett meghiúsult.

Besszarábia védelme.

Csernovic, július 1. Megbízható forrásból eredő jelentés szerint az oroszok Besszarábiának csak északi részét üritettek ki és csak az északi határon tekvő községek lakosságát küldték Oroszország belsejébe. Az oroszok ezt bizonyára azért tették, mert tartottak attól, hogy a Bukovinában es Kelet-Galiciában elkövetett orosz rémtetteket az osztrák-magyar csapatok Besszarábiában megtorolják. Azok a lapjelentések, melyek Kisenev kiürítését adják hírül, még koraiak. A román lapok ama hírei, hogy Oroszország a besszarabiai román határon erődítményeket épít, nem felelnek meg teljesen a tényeknek. Az oroszok a kilencvenes években építettek erődöket a Pruth besszarabiai partjainak egyes pontjain. Ezeknek az erődítményeknek legénységet az utoisó bukovinai orosz ottenziva alkalmával eivonták és most a chersoni kormányzóságból új legénységet küldtek ide.

A németek Libauban.

Genf, július 1. A Le Temps hosszabb cikkben foglalkozik az orosz hadjárattal és megállapítja, hogy a németek az utóbbi időben annyira megerősítették Libaut, hogy az az oroszok számára teljességgel bevehetetlen. Libau rendkívül fontos pont az oroszok szempontjából és végtelen jelentőségű, ha ez a város német kézen marad. Annyi máris megállapítható, hogy a Balti-tengeri partrészek javarésze elveszett Oroszország számára.

Gondoskodás a rokkant katonákról. A rokkant katonák bizottsága nagy tevékenységet fejt ki, hogy a munkaképtelen harcosok sorsát biztosítsa. A bizottság tevékenységét Tisza István miniszterelnök is minden rendelkezésre álló eszközzel támogatja. A magyarországi összes rokkantakat a Révész-utoai hadikórházban és annak barakkjaiban és a Császárfürdő uszodájából alakított üdülőhelyen helyezték el. Ezenkívül csak Pozsonyban vannak még rokkantak az ezerégyes rokkant-kórházban. Elsősorban irni-olvasni tanítják meg a rokkant katonákat, a sántákat műlábbal járókat a bésőket kezüket használni, azután mesterségre fogják őket. Egyeseket írnoknak képeznek ki, másokat mészereknek, iparosoknak. Aki még munkára sem alkalmas, azok portások lesznek, földbérletet kapnak s aki egyáltalán nem munkaképes, azok részére menházat fognak építeni. A vakok közül sokan beváltak kosárfonónak s masszőrnek. Egy ortopéd orvosbizottság utazott Köniqsbergre, hogy az ottani rokkant telepet tanulmányozza, amely a világ első ily intézete s tapasztalatait itthon értékesítse. A budapesti ipariskolában katonamunkások készítik a mű-végtagokat. Minden sánta katonát két műlábat és minden bésna két műkart kap. Egy munkalibat, vagy kart és egy utcsit. A mű-végtagok elsőrangúak. Használatuk oly könnyű és praktikus, hogy a laikus alig veszi észre a sétáló sánta bésőn, hogy műlábon jár, a műkaros bésnán, hogy műkart visel. Érdekes, hogy a tanítók közül a legjobbak a sánta és bésna tanítók, akiket a hadvezetőség rögtön bevont a munkába. A háboru után is fennmarad a bizottság s állandóan a rokkantak elhelyezését, segélyezését s szociális ellátását fogja végezni. Mindenkinek foglalkozást vagy kenyeret fognak juttatni. Egy hősünk sem fog az utcán koldulni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szintházi műsor:

Péntek: Hegedüs Gyula felléptével „Az apja lánya” színmű, újdonság.

Szombat: Hegedüs Gyula bucsufelléptével „A Mandarin”.

Vasárnap: Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal „Zsuzsika” operett. Este 8 órakor „Piros ruhás hölgy” operett.

* Bemutató előadás Hegedüs Gyulával. Ami már régen nem történt meg a téli színházban sem: prózai darabra ma este színiültig megtelt a nyári színház. És milyen más a képe ennek az óriási díszletlen deszkacsarnoknak, milyen más a hangulata egyszerre az egész estének, ha szűrkén elősítók székkel, padsorok helyett forró, színes, tarka és illatos nézőtérien fut végig a kutató szem, nagy virágos kertet lát Arad szépeiből, egy drága szőke fejcskét, könnyű, libbend viágos nyári bluzokat. Premier lesz: ezt a színházi fogalmat már régen elfeledtük. Diadalmassá kellett lenni báborunknak és Aradra kellett jönni Hegedüs Gyulának, aki ma a legnagyobbak közt van a magyar színművészetben (vagy inkább a legnagyobb), hogy ezt a hangulatot visszakapjuk. A nézőtér képe háborús: tulnyomó többségben asszony és leány. A színpad képe ünnepi: ahol Hegedüs Gyula van, ott egyszerre jobbra, szebbé lesz a máskor döcögő, kelletlen és bántó is. — Azt talán nem is kell külön mondani, hogy Az apja lánya című francia színmű valami különösen nem szolgált rá a nagy érdeklődésre. Kedves ötlet az apa és lánya közti viszonylás tizenhét esztendei távollét után, de nagyszerűvé, fényessé és megragadóvá ezt az ötletet Hegedüs Gyula játéka tette. Amíg Hegedüs a színpadon volt felviharzott az érdeklődés, pompás volt minden, nélküle egyszerre elszűrkült. Valóban szürke kis színmű, de Hegedüs annál ragyogóbb benne és minden szava, mozdulata leköt, érdekel, vonz. Az aradi szereplők közül H. Harmath Józsa volt igen-igen jó. (+)

* A színház hírei. A mandarin, a színi-irodalom egyik leghatásosabb és legnagyobb sikert aratott színműve kerül előadásra szombaton Hegedüs Gyula vendégfelléptével. Szinte felesleges újabb jelzőkkel felemlíteni azt a ritka élvezetet, melyet Hegedüs Gyula szerez a közönségnek minden fellépése alkalmával és különösen most, amikor csupa új szerepekben gyönyörködteti közönségünket. A vendégművészen kívül az összes szereplők a régiak. K. Kápolnai Juliska, Borosnyai, Fülöp Irma, Kiss Miklós, Delli, Kertész stb. — Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal a „Zsuzsi k. a.” operett kerül színre, a címszerepben Pataky Vilmaival; este 8 órakor rendez helyárrakkal az idényben először a „Piros ruhás hölgy” nagy operett, melyben új lesz Járai Böske, a többi szereplők Pataky Vilma, Győző, Kertész, Járai S., Polgár, Kiss Miklós, Borosnyai, Fülöp Irma, K. Pongrácz M. stb. — Előkészületen: „A Tiszavirág” nagy operette. A Király Színház legvonzóbb műsordarabja, melyből nap-nap után folynak a próbák. A főszereplők Pataky Vilma, Járai Böske, Benkőné, Barics, Győző, Polgár, Várnai, stb.

* Przemysl visszafoglalásának eredeti mozgóképfelvételei az Apollóban. Przemysl diadalmos megvívása egyik legszebb, legemlékezetesebb fegyverténye volt a szövetséges seregeknek. A vár visszafoglalását a monarchia és Németország lakossága szívszorongva várta. Junius 3-án megjött a győzelem híre: a szövetséges csapatok heves harcok után bevonultak Przemysl történelmi várába. Ezt a lélekemelő, históriai eseményt örökítette meg a Sascha-filmgyár a hadvezetés felsőbb hozzájárulásával. A visszahódított város mosolygó arculata ragyog felénk a képen, de látjuk a féjdalmas sebeket is, az összerombolt erődöket és hársorokat. Élénk varázsolja a nagyszerű film azt a csodás órát, amikor a dicsőséges

szövetséges csapatok bevonulnak a városba. Minden emberre értékkel kell, hogy bírjon ez a történelmi mozgóképfelvétel, amelyet az Apolló-színház pénteken és szombaton mutat be a „Ledőlt szobor” című háromfelvonásos bohózzal együtt. Régen volt olyan kiváló műsora még az Apollónak is, mint amilyennek a pénteki premier ígérkezik. 3

Amerika elégedetlen Angliával.

(Az Unió kereskedelmét télti. — A tengeri és nyugati harctér eseményei.)

Závirata tudósítás.

London—Berlin, július 1.

A Morningpost írja: Az amerikai kormány viszonya az idegen hatalmakhoz soha nehezebb próbán nem ment keresztül, mint most. Amerikában folyton növekszik az elégedetlenség az angol kormányhoz a semleges kereskedelmébe való beavatkozása miatt. Az amerikai kormány pártját fogja az exportőröknek s megállapítja, hogy Anglia beavatkozása ellenkezik a nemzetközi törvénnyel.

Elűlyesztett hajók.

London, július 1. Mint a Lloyd Tynemouthból jelenti, a Gjezo nevű norvég gőzöst tegnap este német buvárhajó elűlyesztette. A legénységet Nordshielben partraszállították. A Wolff-ügynökség megjegyzi: A gőzös dugárút szállított.

Krisztiania, július 1. A Morgenbladet jelentése szerint egy trondheimi cég hadbiztosító társasággal közölte, hogy a Marna nevű 914 tonnás gőzöst, a mely Leithba igyekezett, egy német buvárhajó elűlyesztette. A gőzös fát szállított. A Wolff-ügynökség megjegyzi: A hajó dugárút szállított Angliába és egy német buvárhajó rajtacsípte.

A franciák több áldozatkészséget várnak Angliától.

Stockholm, július 1. A Stockholms Dagbladet jelenti kitünő párisi forrásból, hogy Franciaországban Anglia magatartását már szigorúbban kezdik megítélni. A második téli hadjárat lehetőségét is vállalja a francia nép minden önfeláldozás árán, de Angliától is hasonló áldozatkészséget követel.

Hétszáz francia tisztet csaptak el.

Berlin, július 1. A „Berliner Tageblatt” genti tudósítója Millerand tegnapi szenátusi beszéde kapcsán azt írja, hogy az a 138 tábornok és 600 főtiszt, akiket Millerand nyugdíjaztatott, nem a háború elején, hanem, mint a hivatalos lap közléseiből látszik, egészen a legújabb időben ment nyugdíjba, amiből arra kell következtetni, hogy az újabb hadműveletek vezetése körül is hibák történtek.

Éttilkölják az igazat a francia közönség elől.

Genf, július 1. Az Echo de Paris jelenti, hogy olvasói tömegesen panaszkodnak amiatt, hogy a francia sajtó egy idő óta egyáltalán nem közölheti a német nagy hadiszállítás jelentéseit. A lap azzal védekezik, hogy a német jelentések hazug adatokat tartalmaznak, melyek a semleges államokat befolyásolni akarják. Jobb tehát, ha a franciák nem vesznek tudomást arról a veszedelmes mérgekeverési folyamatról.

Sztrájk fenyeget Délwalesben.

Rotterdam. A délwalesi munkások egyre nagyobb renitenciát tanúsítanak. A kormány semmiesetre sem engedi meg, hogy sztrájk törjön ki.

Hazakerülnek Aradról a boszniai alattvalók.

(A legújabb katonák.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 1.

Néhány hónappal ezelőtt megírta az Aradi Közlöny, hogy Pop C. István dr. aradi ügyvéd, országgyűlési képviselőt megbízták az Aradon tartózkodó bosznia-hercegovinai alattvalók az ügyekben való gyors eljárás sürgetése érdekében. Aradra ugyanis a múlt év augusztusától fogva több ezer boszniai alattvaló került, akik arról a területéről valók, amelyen a szerbekkel való harc annak idején megindult. A szerbek kiűzése után az operációs terület olyan állapotban maradt, hogy ott lehetetlenség volt normális életmódot folytatni. Éppen ezért a közös pénzügyminiszter úgy határozott, hogy a nyáron idekerült alattvalók egyelőre Aradon maradjanak.

Ezek az alattvalók azonban — akik között számos dusgazdag polgár van — szerettek volna hazajutni, mert a tömeges együttlélet egészségi szempontból sem tartották egészen megfelelőnek. Akkor nem sikerült kieszközölni, hogy állandó tartózkodási helyükre visszakerüljenek. Amikor Körber került a közös pénzügyminiszteri székbe, a boszniai alattvalók megbízottja ismét fölment Bécsbe és audencián jelentkezett a közös pénzügyminiszternél, aki épp úgy, mint Burián külügyminiszter a legnagyobb előzékenységgel fogadta és mind a ketten megígérték, hogy a legkomolyabb eljárást indítják meg az ügyben. Buriánt nagyon meghatotta a képviselő ama kijelentése, hogy az alattvalók szerint nekik akkor volt legjobb dolguk, amikor Burián ült a közöspénzügyminiszteri székben.

— Ő a mi apai pártfogónk volt, — mondták.

A megbízott azután engedélyt kapott Körberől, hogy leutazzék Serajevóba és informálja az ottani hatóságok vezetőit, járt Sarkotics katonai kormányzó-tábornoknál és Kolassnál, a kormányzó első osztályának főnökénél. Mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadták és a legjobb akaratot mutatták az ügygel szemben.

Annak idején meg is indult az eljárás, amely most a befejezéshez jut. A napokban megjelent Aradon egy magasrangú személyiség, aki a legnagyobb lelkiismeretességgel indította meg az eljárást. A boszniai alattvalóknak az volt a kérelmük, hogy engedjék őket haza, mert ők valamennyien hű alattvalói akarnak maradni a magyar királynak. Az eljáró főtisztviselő ezt a kérelmet annál is inkább teljesíthetőnek tartja, mert az Aradon lévőek közül igen sokat a minap besoroztak mint B. osztályú népfelkelőket. Ezeknek hazabocsátása, illetve a hadsereghez való beosztása rövid időn belül megtörténik, mert ők maguk jelentették ki:

— Boldogok volnánk, ha az osztrák-magyar hadseregben harcolhatnánk a közös ellenségek ellen.

Mivel

csak a badi helyzet tette indokolttá otthonukból való eltávolításukat, hamarosan elküldik őket Aradról. A többieknek mintegy háromnegyedrészre szintén hazakerül, ahol most már nyugodtan turhatják a vérrel éstetett bosnyák földet.

Az aradi háziezred bevonulása Lembergbe.

(A harminchármasok az elsők közt értek Galícia fővárosába. — Egy aradi hadnagy levele a visszahódított városból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 1.

B. K. papirkereskedő az aradi 33-asok hadnagya, ki már egyizben súlyosan megsebesült, most sántán, harmadszor ment a harcra és Lemberg diadalmas bevételeéről a következő levelet írta haza:

— Ezt a levelemet már orosz cenzúrával írom! Nagy eredménye ez az osztrák-magyar hadseregnek, hogy a hatalmas orosz fegyverrel 10 hónap alatt védett terület most már Lembergben is tulismét birtokunkba jutott. Junius 22-én délután 5 órakor vonultunk végig zeneszóval, telvirágozva Lemberg utcáin. Kimondhatatlan szép és lelkes volt a fogadtatás, amelyben itten részünk volt. A hatalmas nagy város teljesen lobogódiszben, az egész lakosság az utcán, kicsinek, nagynak, öregnek, fiatalnak óriási csomag virág, fehér kakács, mézes kalács, cukorka, cigaretta a kezében és mindenre jutott oly csomag, hogy képtelen volt elvinni.

Igazán boldognak éreztem magamat, hogy ezt az örökké nagy eseményként szereplő napot végig éltem, Lembergbe egy kis faluba tértünk folytatni a futó oroszok üldözését.

Másnap én engedélyt kaptam, hogy visszatérhessek Lembergbe „Mackensen” német vezérezredes megérkezését fotografálni. Eközben voltam a gőzfürdőben, vettem magamnak tiszta fehérneműt és körültekinttem a városban, ahol most még minden orosz. A kereskedőknél csupa orosz portéka, de nem drágán, mert a hadvezetés egy rubelnek az árát két koronába állapította meg, úgy, hogy az, ami orosz időkben 6 korona 66 fillér volt, most négy koronáért volt csak eladható.

Lemberg hasonlít Budapestre, jelenleg 400.000 lakosa van. Gyönyörű házak, muzeumok stb. a mi egy fővárosban van. Bevonulásunkkor a nők rendkívül szívéyesek voltak, öleltek, csókoltak minden bakát és összevegyülve a csapatokkal, karontfogva vonultak végig a városban. Ennyit röviden a lebergi szép napról. Külömben igen jól érzem magam, jól étkezünk. Rántott csirke, füstölt hus, liba pecsenye, paprikás csirke, befőtt, cseresznye, hófehér kenyér, ásványvíz, bor, cognac, sör, csokoládé kávé, cukrász sütemény, van most minden bőven, akár csak odahaza.

Olaszország tiltakozik Albánia elfoglalása ellen.

(Diplomáciai lépések Nisben és Cettinjében. — A balkáni helyzet és a Dardanella kérdés.)

Távirati tudósítás.

Szófia—Bukarest—Genf, július 1.

Olaszország Albánia megszállása ellen erélyes tiltakozást jelentett be Nisben és Cettinjében.

Bulgária állásfoglalását várják.

Londonból jelentik: A turini Stampa Szófiából állítólag azt az értesítést nyerte, hogy a Dardanellák elleni támadások nagy energiával folynak. Jelenleg a balkáni probléma még a háborus eseményeket is háttérbe szorítja (ugy látszik a négyes szövetség körében most nem szívesen beszélnek a háborus eseményekről.) Ha a Balkán államok csatlakoznak a négyesszövetséghez, abban a pillanatban meglenne a tulsúly. Ha Bulgária megtámadná Törökországot, eldőlne a Dardanellák sorsa, s ezzel Románia is kényszerülne arra, hogy végre elhatározza magát. A súlypont így most a Balkánon van. A döntés — amint a Stampa biztosítja olvasóit — közel van.

Szófiából jelentik ugyancsak a Stampának: A négyesszövetség képviselői a bolgár kormány új jegyzékét nyújtották át, amely közelebbről precizirozza azokat a kártalanításokat, amelyeket Bulgária a szövetséghez való csatlakozás esetén kapna.

Az oroszbarát lapok lelkesült cikkeket közölnek, amelyek Bulgária közeli megnagyobbodásáról szólnak. Ezzel szemben a félhivatalos lapok nagyon rezerváltan viselkednek. A miniszterelnök intette az újságírókat, hogy tudósításaikban és kommentárjaikban legyenek nagyon elővigyázatosak. Konstantinápoly hivatalos politikai köreinek az a véleményük, hogy Bulgária elutasítja a négyesszövetség ajánlatát.

Olaszország garanciái Albániáról.

Róma. A Giornale d'Italia szerint a négyesszövetség Szerbiától garanciát kapott, hogy az albániai szerb és montenegrói akció célja csupán csak az, hogy az osztrák-magyar hadsereg ellen operáló seregeik hátát fedezzék s hogy az okkupáció még nem befejezett tény.

Román beavatkozásra nincs kilátás.

London. A Times bukaresti jelentése arról ad hírt, hogy a román konzervatív-párt egy része nem ért egyet a kormánnyal, amely azonban még így is mindig a parlamenti többség és a király teljes bizalmát bírja. „Semmi kilátás nincs arra — írja a Times bukaresti tudósítója — hogy Románia hamarosan beavatkozzon a konfliktusba. Más angol és francia körökbe érkezett romániai híradások szerint a Take Ionescu vezetése alatt álló intervencionisták pártjában szemellátható az elkedvetlenedés. Take Ionescu személyes befolyása is nagy mértékben csökkent.

Itália új Balkán-szövetséget akar.

Athén. Lemberg bevétele az itteni mértékadó körök kellőleg értéklik. Bebizonyították látják, hogy milyen okosan és körültekintően viselkedtek a semleges-pártiak, akik Venizelosz heveskedő politikájával szemben a várakozó álláspont hívei voltak. Egves lapok kifejtik, hogy Itália kezdi már belátni, hogy az ügyek az ő számára nem mennek jól s ezért igyekezik a Balkán-államok széthúzó érdekei közt megegyezést létrehozni s azt proponálja, hogy a Balkán-államok kiküldöttjei jöjjenek össze Rómában. Nehezen képzelhető azonban, hogy a mai körülmények között bármely Balkán-állam is a négyes-szövetség mellé állana. Amióta Galiciát az oroszok kiürítették, ez lehetetlen. Bulgária megérti, hogy számára egy út van: semlegességének további megőrzése, miután számításai a háboru végkimenetelét illetőleg valóra válnak. Görögországnak ezzel szemben — eltekintve a differenciát a többi Balkán-állammal — olyan érdekellentétei vannak Olaszországgal, hogy már magában az a tény, hogy Itália proponálja a Balkán-államok közti megegyezést, számára elég ez ajánlat visszautasítására.

A Balkán-államok tartózkodása

Lausanne. Mint a Gazette de Lausanne tudósítója Romából jelenti, komoly körök nem hisznek abban az elterjedt optimisztikus híresztelésben, hogy a Dardanella-akció sikeresen halad s Konstantinápolyt nemsokára beveszik s így a hadjárat még tél előtt befejeződik. Ellenkezőleg meglehetősen biztosra veszik, hogy Európa még egy háborus év elé tekint. Az a mód, ahogy a katonai operációk folynak, Galícia kiürítése s a Balkán államok tartózkodó magatartása ennek a tetőgáznak adnak igazat.

Románia sokáig semleges marad.

Bukarest, július 1. Ferikye, a román kamara elnöke, az Akciónak kijelenti, hogy hosszú időre kitárt dolog Romániának beavatkozása a háboruba és ama reményének ad kifejezést, hogy Bratlanunak sikerül még soká fentartani a semlegességet. E nyilatkozat annál feltűnőbb, mert Ferikye eddig a háborus párt támogatói közé tartozott.

Az entente egy hónap mulva döntést kíván a Balkánon.

Páris, július 1. A külügyi bizottságban Delcassé külügyminiszter nyilatkozott a balkáni államokkal való tárgyalásokról. Kijelentette, hogy ezek a tárgyalások eddig eredményt még nem hoztak, de azért az entente balkáni követői munkájukat teljes odaadással folytatják és remélik, hogy a végleges döntés egy hónapon belül a Balkánon meg fog történni.

Bulgáriában dolgozik az entente.

Szófia, július 1. A legutolsó bolgár jegyzékre a négyes entente választ erre a hétre várják a bolgár kormány körében. Az entente követői két nap és két éjszakán ke-

resztül folytattak maguk közt tárgyalásokat.

Szófia, július 1. A Kambana egyik minapi számának vezércikkében a következőket írta:

Az oroszbarátok meg vannak elégedve, hogy Radoszlavov miniszterelnök az általuk annyira óhajtott tárgyalásokat megkezdte. Nyugtalanok azonban azért, mivel a Törökországgal való tárgyalások folyamatosan vannak a hogy mint híre jár. Enver pasa lovagias nyíltsággal kijelentette, hogy a musztafapasa—szóftui vasúti vonal birtokáért nem akarja megzavarni a két állam között fennálló szíves viszonyt. A tárgyalásokat a négyesszövetséggel nyugodtan folytathatják. Az oroszbarátok Bratianura és Venizeloszra alapított számításukban osalódnak és az orosz seregek tisztek és löszér hiányában nemsokára el fognak tűnni a felszínről. Akkor azután a háborúnak új szaka kezdődik. Akkor kerül a sor miránk. Addig azonban kötelességünk a semlegesség.

A monarchia érdekel Albániában.

Bécs, július 1. Az albániai eseményekről írva, megjegyzi a Fremdenblatt, hogy Olaszország, mielőtt a hármasszövetséget felbontta, a monarchiától az is követelte, hogy mondjon le érdekelttségéről Albániában. Az érdekeltség holt betű maradt, de ha jogjára emelkedett volna, akkor is csak a monarchiának hozzájárulását jelentette volna Valonának Olaszország által való okkupálásához, de semmiesetre nem jelentette volna azt, hogy a monarchia lemond az őt, mint nagyhatalmat és mint a londoni reünio szignatáriusát megillető jogról, hogy a jövőben is beleszóljon Albánia sorsának alakulásába. Valonának olasz réséről történt okkupációjára háborus időben teremtett fait accompli, pusztán átmeneti állapot volt, amelyről az európai aeropag Ausztria-Magyarországgal együtt ép úgy, mint az Észak- és Dél-Albániában a legutóbbi hetekben és napokban történetekről is végleges ítéletet fog majd hozni.

az ellenséges bombavető. St. Péter felett tegnapelőtt (június 14.) a mint mondják, több jelent meg. Itt Fiumében nem volt, mert erős szelek járnak mostanában. De napról-napra jelzik őket Polából, a mire is este az egész várost elsötétítik. Az egész kikötő koromsötét. Halászni éjjel fényel csak úgy szabad, ha katoná van a hajón. Fényel azért halásznak, mert a fényre a hal odajön, ezt hiszi, hogy nappal van. Fiume ilyenkor persze hamar elcsendesedik. Este 10 órakor már ember alig jár. Csak néhány magyar kávéházi alak.

A lakásomhoz közel van egy hirdetőszilaphoz hasonló transformátor bódé. Ez ép úgy zug, mintha a levegőben motoros keringene és ép felettünk. Az emberek úgy szét ugranak néha ijedtükben, hogy én nagyokat mulatok. Ma (június 16) kezd a szél elállani. Várjuk is, hogy nemsokára jönnek megint. Persze az aeroplán sohse oly veszélyes, mint a kormányozható léghajó. Én szép óvatosan haza megyek mindig. Jobb előre félni, mint egyszerre megijedni. Bár igazán egy oseppe sem tudok félni és még oly emberral sem találkoztam, aki félt volna. Inkább kíváncsiak az emberek. A bombázandó résztől egyébként is messze lakom. Az építésem ugyan ott van a legnagyobb közelségben, de viszont nem hiszem, hogy nappal jöjjenek bombázni, itt úgy fel vannak készülve, hogy biztos lesznek.

Istria nagyobb helyein igen nagy előkészületeket tettek. Ott ágyuszó jelzi a légi támadást és ekkor mindenkinek fedél alá kell menekülnie, ha pedig nem tud, úgy hasra kell dobni magát. A bomba hatása ugyanis a földről fölfelé tölcés alakban hat, így az álló embert hamarabb el találja a sok szilánk, mint a fekvőt.

Láttam a Fiuméra dobott bombákból bombaszilánkokat is. Körülbelül 6 milliméter erős fala lehetett a bombának. A szét pattant bomba ezer irányban küldi a szilánkjait. Így a Máv. palota kőhomlokzatán és egy kantridai bérház homlokzatán százával vannak a szilánkhelyek. Vannak ablaküvegek, melyeken 2-3 szilánk is átment és csak lyukat hagyott az üvegben, de nem törte el. A robbanáshoz közelebb levő ablakokat farészeivel együtt törte darabokra, a távolabbiakat csak benyomta.

Sok pletyka jár erre, úgy, hogy nem is ironi, mert a legtöbb gyáva nép agyában született meg. Így beszélnek, hogy tegnap egy kombinált (olasz-francia-angol) flotta volt a kikötő előtt és bombázták (??). Azt is beszélnek, hogy Raguzát bombázták; több repülőnket az olaszok lelőtték. Ebből csak az az igaz, hogy mindjárt az első támadásunkor az olasz partok ellen, az egyik és pedig a legjobb hidroaeroplánunkat baleset érte. Polából június 28-án minden nem katoná férfinek el kell mennie, csak az arzenál munkások maradnak ott. Polában éjjel rágyújtani se szabad.

Fiumében az elszállítások lassan-lassan folytatódnak. Mi is küldözük kikötő lámpáinkat, stb

A tengerészeti hatóság azonban még nem megy. A bombázás nem képez veszélyt. Ha az olaszoknak sikerülne elfoglalni valamit Istria határán, akkor talán igen, de egyelőre biztosnak tekintik a várost és így szépen furdóznak a meleg napon. Nekem van egy motoros csónakom, azzal szépen rándulhatok ide s tova.

A háborus Fiume élete.

(A Citta di Ferrara tizenöt bombája. — A kihalt Abbázia. — Fiume fölött nem járnak ellenséges repülők. — Egy magyar mérnök levele.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 1.

Pivny Béla kir. mérnök a kereskedelemügyi m. kir. minisztériumban, akit esidősezerint az egyik ujonnan épülő fiumei kikötő építésének vezetésével bíztak meg, és a fiumei tengerészeti hatósághoz osztottak be, édes anyjának özv. Pivny Vincénének Fiume légi bombázásáról a következő június hó 8-án kelt érdekes leírást küldte levélben.

— Tegnap óta óriási itt a hőség és szép csendes idő jár. Jóformán mindenki nyitott ablaknál alszik. Én is persze. Ma kedd reggel egyszerre ropogások ébresztenek fel. Míg teljesen magamhoz jöttem, hallhattam vagy tíz detonációt, amelyek általában 2 félék voltak. Az egyiket kis kaliberű, gyors tüzelésű ágyúnak tartottam, a másikat mindjárt robbanásnak ismertem fel és bombának.

Kora reggel volt, három óra után, amikor az ember az ablakon kívül lát csak fényt, de a fény nem hatol még be a szobába s amely idő után aztán gyorsan világosodik. A sok lövés az emberre a bizonytalanság, félelem és a kíváncsiság hatását gyakorolja. Nem tudni hol, honnan jó a lövés. Én például azt hittem, hogy a tenger felől torpedó hajók lövik a vasúti töltést. Felébredésem után vagy 10 percig tartott a koncert. Én csak hallottam, de hogy mi lehetett, nem tudtam. Néztam ki az ablakon, akkor egyszerre csak a Quarnero fölött Portoré—Cirkvenica (keleti) irányban láttam egy kormányozható léghajót lassan haladni. Ez dobhatott tehát bombát.

Rövidesen a házban már beszéltek is, hol estek azok le. *Mintegy 15 bomba.* A többi lövés pedig géptegyverből és rendes puskából volt. Én többet nem láttam s hallottam, de igen impresszionált a reggeli csendben a felnyitott ablakokból ki-kí csapó ijedt hangok és sirás. Főleg a bomba recsegésszerű pattanása volt igen réms. Reggel 8 óra után jelentették nekem az én munkámról, ami a Danubius és torpedó-gyár s a vontató telep után jön, hogy attól 80 lépésre esett le az egyik s attól nem messze, 100—300 lépésen belül a többi bomba. E gyárak felett nyolcasokat írt le a gép és dobált rájuk bombákat, azután kiment a Quarnero

főlé és egy darabig Portoré felé repült s azután délre fordult, hogy hazamenjen. Ez után tűnt fel nemsokára a magyar aeroplán, amelyik lelőtte. Az olasz léghajó elég jól célzott. Átlag 1200 méter magasan lehetett és a gyárak mellett elhuzódó utárára dobta a bombákat. Egy bomba nem robbant föl. 40 centiméter hosszú, 15 centiméter átmérőjű henger. Egy ember meghalt, 2 halálosan sebesült, több kisebb sebesülést szenvedett. Sokan megijedtek, de általában az emberek mégis igen nyugodtak. A léghajó félmarev rendszerű, körülbelül 40—50 méter hosszú lehetett. Mi egyelőre nem megyünk el innen a hivattal, csak nagyobb veszély esetére. Ettől pedig még nem lehet tartani.

A hivatalból az aktákat különben egyrészt már Pestre küldték.

A tengerészeti hatóságnál mindenki különös jutalmat kapott „a mai rendkívüli időkben kifejtett buzgó szolgálatainak elismeréseképen.” En is. Hozzáteszi még a személyre szóló és a kormányzó által aláírt kiadmány, hogy „a miniszter ur abbéli várakozásának adott kifejezést, hogy ezen elhatározása buzdításul fog szolgálni arra, hogy a tengerészeti igazgatás személyzete a jelen rendkívüli viszonyokban hivatali kötelességét még fokozottabb buzgalommal teljesítendő.”

A levél ezután június 16-án folytatódik a következőkben:

Itt óriási hőség van. Az itteni publikum szép lassan utazik el. Az iskolák miné bezártak rég, így a szülők szépen elpályáztak. A város bizony sokkal megritkult. De Abbázia direkt mulatságos. Az egész strandon, vasárnap, nem látni 10—15 embert. A fürdők is bezárva. Az összes kávéházak osukva. A penziók lakat alatt.

Istria fölött naponta megjelennek

Az olaszok kétségbeesetten győzelmet keresnek

— Harcok az alcó Isonzónál. — A plavai támadás. —

— Távirati tudósítás —

Budapest—Bécs—Berlin, július 1.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Alsó Isonzónál heves harcok folynak.

Az olaszok nehéz helyzete.

Rotterdam. Az angol lapok az olasz előnyomulás nehézségeit esetelelik. A Times tudósítója jelenti Rómából, hogy a hivatalos jelentések szerint egyre újabb osztrák-magyar erők jelentkeznek olaszok nagy meglepetésére. Két fontos ponton, Freikofelnél és Plavánál az osztrák-magyarok folyton serényen dolgoznak. Az olasz állásokat a Plava magaslaton az ellenséges tüzérség hevesen tüzel. A Sagradó gát elzárása által okozott vízáradás olaszokra igen káros, amit a vezető katonai körök is elismernek. Különben az ellenségnek amugy is erős állással megerősítésére újabb ideje volt.

Az olasz hadijelentések.

Róma. Az Agenzia Stefani a következő újabb olasz hadijelentést közli: Az egész fronton nincs lényegesebb eredmény. Karintiában hogyi-tüzérségünk, amelyet nagy nehézségekkel a magas csúcsokra vittünk, a kis Pahl oldalán levő ellenséges táborot lőtte. A hadiszíntéren rossz idő van. Az ellenséges repülők bizonyos tevékenységét észleltük. A repülők az általunk előzőleg elfoglalt állásokat bombázták, nagyobb eredmény nélkül. („Kisebb” eredményt tehát még Cadorna is beismer!)

Róma. Az olasz vezérkar jelenti: Tirol-Trentino vidékén, különösen a határ keleti szakaszán mindkét részről nagy heveséggel folyt az ágyutüz. Az ellenség ismét kísérletet tett, hogy a Montecivaron-on, a Val Suganában levő hadállásainkat elragadja, de visszautasítottuk. A Carni alpokban sikerrel bombáztuk az ellenségnek a Straninger hegyen levő fedezékeit és ez által elűztük az ott tartózkodó csapatokat. Sikerült egyúttal munkáscsapatokat is szétzórniunk, a melyek a Giramondori szoros táján nehéz tüzérség részére alapokat építettek. Az ellenség a maga részéről ágyutüzét a Zellen-Kofelspitze ellen intézte és több ízben kezdett mindenkor sikertelen támadást. Az Isonzónál az állandóan kedvezőtlen időjárási viszonyok jelentékenyen megnehezítették a tevékenységet. Ellenséges osztagok gyér támadásait, a melyeknek célja talán védelmi viszonyaink vizsgálata volt, visszautasítottuk. Az ellenséges táborhelyekről egyre éjjeli riadókról érkezik hír.

Plavánál támadnak legerősebben az olaszok.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A Krnen a nyári hózivatarok miatt teljesen szünetelnek a hadműveletek. Csapatainknak módjukban van, hogy kitűnő állásaikban várják meg az üléletidő végét. Az Isonzon

készülődnek az olaszok. Az ellenséges tüzérség napközben folytonosan dolgozik, hogy a gyalogság éjszakai támadásait előkészítse. De eddig az olaszok egyik fegyvernemmel sem érték el sikert. A gyalogság előretéréseit könnyűszerrel vertük vissza, a tüzérségi tüznek pedig alig van hatása. Tegnap az egész fronton nap-hosszat tartó ágyuzás összesen ötvenegy lönyit veszteséget okozott. Görzben is kevés kárt lesznek a lövedékek. Az ellenséges támadások szorító-pontja Plava, ahol az olaszok veszteségei a legnagyobbak. Hadseregünk reménnyel és bizalommal néz az események elé.

Az olasz „hősök.”

Lugano. Az Agenzia Stefani közlése szerint az olasz hadsereg hősi szelleméről dicsőítő éneket lehet zengetni. A hadsereg példátlan bátorsággal, elszántsággal és makacs kitartással száll szembe minden akadállyal. Plavánál vatoságos csodákat műveltek (!) Az Isonzon átkelve a lövészek veres és ismételt szuronyharokban rettenetesen átalakított magasiatokat foglaltak el és azután borzalmas ellenséges tüzérségi tűzben verték vissza az ellentámadásokat. Az akadályokat és sáncműveket önteládozó tűzzel rohanták meg. A vatoságos heroizmust eláruló epizódok száma igen nagy. A csapatok harci lázát valóságát fekezni kellett (!) olyan nagy volt a támadási kedv minden veszteség és nehézség ellenére is. Egyes helyeken most oly közel vannak a hadállások, hogy az osztrákok lövészáraikból szidalmakkal riasztják el az olaszokat, akiknek „nemes, hősi véreit” (így írja a derék olasz könyvmatos) ez meg jobban feltűzeli. A másik briliáns sikerű átkelés az Isonzon Sagradonál történt, ahol szinten eszeveszett bátorsággal mentek rohamra az olaszok a Stefani ügynökség szerint. A közlemény végül ezeket állapítja meg:

— Csapataink határtalan lelkeseisével szemben a monarchia hadvezetősége a terep nagyszerű, erős és napról-napra még jobban kiépülő felhasználására támaszkodik és igénybe veszi minden előnyét a határon levő állásainak, amelyek óriási módon kedvezőek az osztrákoknak és ép oly határtalanul kedvezőtlenek az olaszoknak.

Német tengeralattjárók a Földközi tengeren.

Páris. A francia admirális hivatalosan közli, hogy a Földközi tengeren ismét német tengeralattjárót vettek észre. Az egyesült francia-angol-olasz flotta őrködni fog az Adrián és a Földközi tengeren.

Salandra a fronton.

Lugano. A Stampa írja: Salandra befejezte tanácskozásait a királlyal s a frontra ment. Csütörtökre visszavárják Rómába s megérkezése után összeül a minisztertanács.

Az olasz antimilitaristák.

Genf. A lapok az olasz antimilitaristák fokozódó akciójáról cikkeznek. Az Italia a cenzurától átengedett információit közli, a melyből kitűnik, hogy a tartalékosok körében rendkívül elterjedt a háborúellenes mozgalom. Különösen nagy az elkeseredés az alsóbb néposztályhoz tartozó tartalékosoknál. Földolaszországban a legtöbb szakszervezeti helyiséget bezárták a katonaság.

D'Annunzio szabadságon.

Lugano. D'Annunzio, a ki önként lépett be a hadseregbe, három havi szabadságot kapott s ismét Rómába érkezett.

Negyvenezer embert vesztek az olaszok Isonzónál.

Berlin. Leonhard Adelt a Berliner Tageblatt haditudósítója jelenti az Isonzó-frontról: A tengerparttól a Flitschig az olaszok félmillió embert állítottak az Isonzó-vonalon harcba, anélkül, hogy a hetven kilométeres arcvonalon egy helyen is át tudtak volna törni. Csupán Monfalcone és Plava közt öt olasz gyalog hadtest és egy lovashadtest harcol. Az olaszok a terep nehézségeivel mentetik sikertelenségüket, de azt igazán nem várhatták, hogy a monarchia az olaszok kedve szerint választja meg állásait. Monfalcone és Gradisca elárastott rizsföldjeit ellentállás nélkül vehették birtokukba az olaszok, de ott, ahol csapatainkkal szembe kellett szállniuk, egyetlen hónap alatt negyvenezer emberüket vesztek el sebesültekben, foglyokban és halottakban. El kell ismerni, hogy az olaszok az Isonzónál igen jól, egyes esetekben pedig, egyenesen vak bátorsággal küzdenek. Erre vallanak nagy veszteségeik is. Déli természetüknek megfelelően óriási lármával mennek rohamra. Az elfogottak közt sokan vannak, akik kijelentik, hogy megadták magukat, mert erőszakkal hajszolták őket háboruba. Érdekes, hogy nagy az elfogott tisztak arányszama: minden husz közlegény fogolyra jut egy tiszt. Az olaszok fegyvere jó, de nem sok gondot fordítanak tisztántartására. A fegyvernél sokkal veszedelmesebb és csunyább harci eszköz az ugynevezett „olasz gyujtógatók” száma: egy csomó vörös gyapot, amelyet könnyen gyuladónak impregnálnak és kézzel hajtanak az ellenség közé. A gyapot lángra lobbantja a ruhadarabokat, amelyekkel érintkezésbe kerül.

TANÜGY.

(—) Értesítés. Az aradi m. kir. állami felsőbb leányisko igazgatósága ez uton felhívja a felsőbb leányiskolai növendékeket, hogy értesítsék átvétele végett július hó 3-án (szombaton) délelőtt 10-1-ig az igazgató lakásán (Erzsébet-körút 12. szám, I. emelet) jelenjenek meg. Egyúttal értesítem a t. szülőket, hogy leányaikat július hó 5-én és 6-án (hétfőn és kedden) délelőtt 10-1-ig intézetünkbe még beirathatják. Az első osztályba már előjegyzett tanulók a fenti két napon feltétlenül hozzák el leköveti bizonyítványukat, mert ellenkező esetben helyük másval lesz betöltve, illetve nem tartatik fenn. Az igazgatóság.

H I R E K.

Vakmerően harcolnak az olaszok.

(Hullákkal borított csatamezők. — Megsemmisült ezredek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 1.

Az olasz harctérről, amely messze esik tőlünk, nagyon gyéren érkezik egy-egy tudósítás. Így az olyan részletekről, mint amilyeneket az orosz harctérről kaptunk, csak nagy ritkán jön valami. Sikerült beszélnünk egy olyan katonával, aki az olasz harctérről jött haza és igen érdekes dolgokat mondott el.

Az olaszokban egy teljesen új fajta ellenséget találtunk — mondotta — mely mindenben különbözik a többitől és csak egyben egyeznek meg mindnyájan, hogy egyformán porlik szét a koponyája mindnek a súlyos magyar öklök csapása alatt. Az olasz vérengző természetű s olykor nagyon vakmerő. Azokat az égbemeredő hegyeket a macskát felülmuló ügyességgel másza meg. A támadásokban nagyon heves természetű, amit főként annak lehet tulajdonítani, hogy még most a tapasztalatlan sorkatonasággal szerepel. De ha így megy tovább is, mint eddig, akkor nem sokára kiürülnek a kaszárnyák és oda lesz a nemzet virága. Ezek a fiatal olaszok nem adják meg magukat olyan könnyen, mint az oroszok. Ha el is fognak közülük egy-egy csapatot, nem akarják letenni a puskát, úgy kell kiszedni a kezükből.

Az orosz foglyoknál két-háromszáz embert két huszár el tudott kísérni. Az olasznál husz fogoly mellé legalább tíz ember kell. A rohamok alkalmával, amiket rendszerint hegynek felfelé csinálnak, borzasztó heveséggel lépnek fel. És ha elesik közülük öt, a hatodik az öt hullán keresztül igyekszik előretörni. Ezek a rohamok egész olasz ezredek megsemmisülését eredményezik. A mieink kitűnő pozíciókban vannak s mikor rohan felfelé az olasz, előbb ágyuból, aztán manlicherből, gépfegyverből s végül kézi gránáttal olyan rettenetes pusztítást visznek véghez köztük, hogy mikor a magyar csapatok üldözéshez fognak, az olasz hullákat használják fel akadályul a legurulás ellen.

Szemtanuja voltam egy ütközetnek P...nál, mikor a mi csapataink ki sem mozdultak helyükből és ütközet után az előttünk levő hegyoldalból csak itt-ott látszott ki egy-egy talpalatnyi hely. Az egész terület olasz hullával volt borítva. Egy hullá-mező volt az egész csatater. Nálunk nagyon kevés halott, inkább sebesült van. Az olasznál azonban annál több a halott. Érdekes, hogy a tiroliak ámulattal elteve nézik a magyarokat, mivel olyan borzalmas pusztításokat végeznek az olaszok között, hogy azt ők el se merték képzelni. Vannak helyek, ahol azért imádkoznak, hogy magyart ne lássanak.]

— Zsilinszky Gábor kitüntetése. Zsilinszky Gábor vezérezredes, aki mint tüzetiszt harcol, eddig 180 ütközetben vett részt. Volt mindvégig harctéren. Jelenleg az olaszoknak „küldözgetik goromba üdvözlőiket.” Nem régiben a nagy ezüst vitézségi érmet is megkapta, mert csapata két ágyúval lelegyverezett és tönkrelőtt 8 orosz ágyút. Zsilinszky Gábor bátyja, Zsilinszky Endre, aki huszárnagy, szintén hősiességgel harcol. Már mag is kapta a hadiékítményes III. osztályú katonai érdemkeresztet.

— Hadifogságba került aradi tanár. A szerb harctéren látszólag nagy a nyugalom, azonban egyes jelekből azt lehet következtetni, hogy újabban megélnékült a szerb határ is. Erre vall a legutóbbi hivatalos jelentés, mely a Szabács melletti szerb támadásról emlékezik meg és erre vall az a hír is, amely egy aradi tanár szerb fogságba jutásáról ad számot. Egy délen harcoló volt aradi diák írta meg, hogy a szerb határon fogságba került a napokban Lindner József aradi főgimnáziumi tanár. Lindner, aki a háboru kezdete óta teljesít szolgálatot, egy kisebb csapat parancsnoka volt és a Kevevára közelében levő Temessziget őrzését vezette. Néhány nap előtt szerbek lepték meg a csekély őrséget és annak tagjait Lindnerrel együtt fogságba hurcolták.

— Megsebesült aradi huszárkapitány. Megirtuk néhány nap előtt, hogy a király Molnár Lajos huszárkapitányt, az ismert passzióntus apertismant az ellenséggel szemben tanúsított vitézsége elismerésül kitüntette. A dahiás huszárkapitány évek óta állandó látogatója az aradi lövészversenyeknek és sötét-kék-világoskék verseny-dressze nem egyszer vonult el győzelmesen az aradi turf bírói páholya előtt. Molnár kapitány — mint most értesülünk — az északi harctéren súlyosan megsebesült. A lövészárk ellen, amelyben huszárjai között tartózkodott, az oroszok támadást intéztek és kézigránátokkal igyekeztek kiverni állásukból a huszárakat. Az egyik kézigránát Molnár Lajos kapitány közelében esett le és nem robbant nyomban. A kapitány utána kapott, hogy kihajítva az árokba a veszedelmes jószágot, de a kézigránát éppen a kezében robbant fel és újabb összezavargatta mind a két kezét. Molnár kapitány sebesülten hazatért a harctérről és fájdalmas sörülései dacára fenn jár.

— Kitüntetett aradi huszárörrmester. Kovács István a 12-es huszárak első századában szolgáló huszárörrmester szép haditettel tüntette ki magát az orosz harctéren. Május 8-án mint hírszerző járőr teljesített szolgálatot. Csizsokorob községben rábukkant az oroszokra, akik a házakból erősen lövöldöztek ki. Ablakokból, padlásnyílásokból zuhogott az orosz golyó a hét huszárból álló lovaspatruilla. Az örmmester erős galoppban végignyargalt a falun, a házak ajtaját lezárta, hogy az ellenség ne jöhessen ki, azután leszállította huszárjait a lóról és gyalogosan körültápták az oroszok által megszállt házakat és 81 oroszot elfogott. A hadsereg főparancsnokság a bronz vitézségi éremmel tüntette ki Kovács István tizenkettős aradi huszárörrmestert.

— A háboru bankja. Budapestről jelentik: A most alakult terményhitelbank legközelebb már megkezdte működését. A bank igazgatósága egyáltalán nem részesül „tantiémok”-ben, így tehát az itteni igazgatósági státusmok tényleges alfrusta alapon nyugosznak. A bank vezérigazgatója, Russo Ilés, szombaton este érkezett a fővárosba és egyelőre a Hungária szállóban bérlet lakást. Egyelőre csak gyér számú tisztikarral alakul majd ki az üzem. A tisztikarral már eleve közlik, hogy a bank csakis a háboru tartama alatt állva fenn, további elbírásokról az igazgatóság nem köteles gondoskodni.

— Eljegyzés. Romvári Arpád Acev. mozdonyvezető eljegyezte öz. Vaszil Béláné kedves leányát, Juliskát. (Minden külön értesítés helyett.)

— Hogyan esett el Eszterházy Pál gróf? Budapestről jelentik: Bánffy Miklós gróf a következőket táviratozza Stryjből Eszterházy Pál gróf hősi halálának körülményeiről:

— A gróf 26-án, délután három és négy óra közt gyalog-huszár osztagját a dzietni-dietniki templom irányában támadásra vezette. A rohamban előnyomuló osztag balszárnya már elérte az ellenséges állást anélkül, hogy az ellenség tüzelt volna. Eszterházy gróf erre szomszédaihoz fordult s a következőket mondta:

— Az ellenség úgy látszik megjutamodott!

Ebben a pillanatban az oroszok 40 lépésnyi közelségből sortűzet adtak. Eszterházy gróf holtan bukott a földre. Négy huszárja, akik holttestét az ellenséges tüzelés körletéből akarták kivinni, mellette estek el. A hóst csak este találta meg katonánk s másnap a laszlidolnai temetőben ideiglenesen nyugalomra helyezték. A koporsó végleges elszállításáért Eszterházy Mária gróf gondoskodik, aki jelenleg a Böhm-Ermolli hadseregénel van.

— Nyomatványok áremelkedése. A könyvnyomdászok, könyvkereskedők szakmája az országos lapokban a következő hivatalos hirdetményt teszi közzé:

— A papirosáknak 35 százalékgig, az egyéb anyagoknak: mint festék, kenca, petroleum, olaj, vászon, gyapot, bőr, keményítő, enyv, cérna, drót, ólom, cink, réz-savak stb. 100 százalékgig terjedő áremelkedése folytán, kénytelenek voltak a könyvgyárak és kemigratiák termékeik árát az előállítási költségekkel némileg összehangolásba hozva, az egyes munkák természeténél fogva 15—20 százalékkal felemelni.

Az a körülmény, hogy a háboru óta mindenben áremelkedés állott be, egyedül a nyomdászati cikkek árát nem emelték: remélni engedni, hogy a fogyasztó közönség természetesen fogja tartani ezt a fölkötlenül jogos és elkerülhetetlen áremelést.

— Csatakép — színes posztóból. Ritka élvezetben volt része ma este fél hét órakor az aradi Nyári Színházban annak a kisszámú meghívott publikumnak, amely előtt Gonda Pista, a budapesti Medgyaszay kabaré kiváló tagja egy oly művet mutatta be, amelyről sokat beszélnek most bálkán körökben. A kitűnő színész, aki ezermester voltáról híres, hosszú hónapok fáradságos munkájával egy háborus allegorikus csataképet alkotott — rongyból. Nagy türelemmel, de nem kevesebb művészi érzéssel száz és száz színes filand-darabkból varrta össze a képet, amelyet a kis darabkból a közönség látására öt perc alatt állított össze. A kép maga pompás színhatásaival a legnagyobb elismerést vívta ki s Gonda már számos meghívást kapott külföldről, Németországból hogy csataképét mutassa be. Gonda mielőtt Berlinbe menne, a jövő hét folyamán a Nyári Színházban az aradi publikumnak is be fogja mutatni nagyszerű képét, vele együtt királyunk, Vilmos császár és Hindenburg képét, amelyet szintén ugyanilyen módon állított össze.

— A vak katonáknak. Rámer István arad-gáji rendőrkapitány 10 koronát juttatott el hozzánk, mint Kovács Ilés acev. vasuti őrnök a vak katonák alapjára szánt adományát. Rendeltetési helyére küldjük.

— Köszönetnyilvánítás. A Nők Otthona részére Dr. Prohaszka László 20 koronát küldött öz. Senil Fülöpné ravatalára szánt koszoru megváltásaként, N. N. nagymennyiségű kerti veteményt, mely adományokért hálás köszönetet mond az elnökség.

— Felügyelet alá helyezett külföldi vállalatok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kereskedelemügyi és pénzügyi magyar királyi miniszterek együttes rendeletükkel a Tiberghien tiai közkereseti társaság troncséni bejegyzett céget, a Központi gáz- és villamosági részvénytársaság budapesti fióklepét és összes fióklepeivel együtt, az Apenta részvénytársaság budapesti bejegyzett céget, a Vetter Adrien szinicei (Krassó-Szörény vármegye) fakereskedő céget, a Berlitz-iskolák párisi fiókleppel bíró nemzetközi részvénytársaságának (The Berlitz Schools of Languages) Budapesten levő magyarországi fióklepét, a White Child and Béney wieni fiókleppel bíró, de ellenséges külföldről vezetett cég budapesti fióklepét, a wieni fiókleppel bíró Kodak korlátolt felelősségű társaság budapesti fióklepét, a Roneo részvénytársaság budapesti fiókleppel bíró céget, a Mestre és Bladé részvénytársaság párisi fiókleppel bíró cég budapesti fióklepét, a John Fowler & Co. budapesti teleppel bíró közkereseti társaságot, a Gramofon részvénytársaság magyarországi vezérképviselőségét, a Gramophone Company Limited londoni fiókleppel bíró cég budapesti fióklepét, a C. Ash and Sons közkereseti társaság budapesti fióklepét, a Pasteur-Chamberland Intézet Rouget P. A. párisi Pasteur-intézet törzstényészete cég alatt vezetett vállalatot, a Magyar Cérnagyár részvénytársaságnak, mint hozadéknak egy részét az ellenséges külföldre kiszolgáltatói köteles vállalatnak pozsonyi fő- és budapesti fióklepét felügyelet alá helyezték.

— Adomány. Zombrádon június 26-án jótékony célra társasvacsorát rendeztek. Ezen a jótékony célra való tekintettel a vacsorához szükségességeket Vas Andorné, Kriszta Valérné, Debreceni Jánosné, Krausz Józsefné, Dorula Jánosné adták össze, a vacsora elkészítésén pedig Kontesz Jakabné és Rosenfeld Etus fáradoztak. A vacsoránál a jótékony célra a következő adományok folytak be: Vas Andor 4 korona, Debreceni János 4 korona, Frechr Mihály 4 korona, Kriszta Valér 3 korona 20 fillér, Engel Gyula és neje 3 korona 60 fillér, Darula János 12 korona, özv. Engel Jánosné 1 korona 60 fillér, Török Zoltán 3 korona 20 fillér, Herstern Mihály 2 korona, Torda Gábor 2 korona, Mrena János 1 korona 60 fillér, Kornya Vazul 5 korona, Nyámoz Zakariás és naje 3 korona 60 fillér, Krausz Jolánka és Flóra 3 korona 60 fillér, Serb Flóra és neje 4 korona, Lukács András 2 korona, Muzsik Pál és neje 6 korona, Sárfalvi József 3 korona 20 fillér, Zimbrán Györgye 1 korona 60 fillér, Bende Lajos 4 korona, Szabados János 2 korona, összesen 76 korona 20 fillér. Az összeget Krausz Józsefné azzal küldte be hozzánk, hogy felét a Vörös Kereszt Egyletnek, felét a vak katonák elapjának szánják. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

— Drága már a pörkölt is. (Panaszos levél.) Kaptuk a következő panaszos levelet: Tekintetes Szerkesztőség! A napokban egyik aradi vendéglőbe tértem be másodmagammal vacsorázni. Amikor fizetésre került a sor, kiderült, hogy két borjupörköltért 4 (négy koronát) két pohár sörért 96 fillért számítottak fel. Meg kell jegyezni, hogy a csapszékben ültünk. Étlapot előzőleg, habár kértünk, nem tettek elénk s így nem is tudhatunk előre, hogy mennyit fogunk fizetni. Hát ha nem is lett volna elég pénzünk. Tisztelettel egy előfizető.

— Izr. istentisztelet. A templomi előjárás azonnal közhírré teszi, hogy a péntek esti istentisztelet további intézkedésig 7 és egyegy órákor kezdődik.

— „Felnőtt sertés” és egyébek. Egyik csanádmezei hírlapban a következő értesítés jelent meg:

„Talált állatok és tárgyak. A város háza udvarán egy kacsa és egy felnőtt sertést, továbbá 2 csikó és egy tehenet őriznek gazdátlanul, tulajdonosa a rendőrségnél átveheti. A rendőrségnél egy pénztárcsa kisebb mennyiségű pénzzel őriztetik gazdátlanul, tulajdonosa átveheti.

Oh mily boldog emberek lehetnek a felsorolt állatok tulajdonosai, a kiknek a mai drága háborus világban nem hiányoznak elveszett jószágaik. Aztán azt a felnőtt sertést sem értjük. Ha már gazdája a város házában nem érdeklődik eltűnése tekintetében — figyelembe véve nagykorúságát — miért nem jelentkezik önként, miért nem tér haza? . . .

— Hatósági árak a piacon. A rendőrség a pénteki hetivásárra a következő hivatalos élelmiszer-árjegyzéket adta ki:

Buza 40.—, rozs 32.—, árpa 28.—, zab 24.—, tengeri 26.— korona.

Liszt 0-ás —.87, finom korpa 8.50, tengeri liszt —.45, kenyér —.42 és —.48, pékaftmény 30 grammos —.04 fillér.

Marhapecsenye 3.80—5.20, leveshus 3.40—4.80, szegye 3.——4.40, borjú hátulja 4.20—4.40, eleje 4.—, sertés karaj 4.——4.20, szelet 3.80—4.—, zsir 5.—, hárj 5.—, zsirszalonna 4.80—5.—, juh hus hátulja 3.20 eleje 2.80, ló hus pecsenye 1.28, leves hus 1.28, szegye 1.20, csibe rántani 1.10—1.20, sütni való 1.80—2.20, tyuk vagy kakas 3.50—4.—, sovány liba 4.——5.—, sovány ruca 3.——4.40, kövér liba 18.—20.—, kövér ruca 7.——10.—, pulyka 6.——7.—, korona.

Tej —.30—32, tejfél 1.60 2.—, tehénturó —.12—1.16, és (kilónként) 1.—, 1.20, vaj 4.60, 5.60, oltott tej —.64, kevert juh turó 2. tiszta juh turó 2.40, tojás —.10

Borsó száraz 2.40, bab száraz 1.—, lencse 2.40, rizs 1.50, 2.20, burgonya kilója —.16, burgonya literje —.14, köles —.84, kömény 1.60, mák 1.40, majoránna 1.60

Laboda —.10, sóska —.04, zöldborsó —.60, zöld bab —.40, tök —.20—50, kularábé —.02—04, zöldpaprika —.04—06, uborka —.04—12, retek —.06, vöröshagyma —.40, fokhagyma —.80, keltáposzta —.06—10, káposzta —.20—60, savanyu káposzta —.64, saláta —.01—04, Paradicsom —.70, zöldség levesbe —.08—12, cseresznye —.24—40, meggy —.20—32 korona.

Aki ezeknél az áraknál drágábban elad, vagy vásárol, vagy aki a piacon kívül vásárol és elad: a rendőrség megbünteti, vagy a piacról kitiltja.

— Hétszázszor büntették meg az orosz lapkiadókat. Londonból jelentik: A „Labour Leader” ezzel a címmel: „Eltűnt a lelkesedés Oroszországban” — a következőket írja: A „Svenska Dagbladet” hivatalosan közli a „Ruszkij Invalid” egy cikkét, amely keserűen panaszkodik arról, hogy a nép lelkesedése teljesen eltűnt Pétervárott és Moszkvában. Egészen nyíltan beszélnek az orosz hadsereget ért rettenetes veszteségekről. Az egész orosz népet kétségbeesés fogta el. — A Párisban megjelenő „Russian Echo” közli, hogy a hatóságok Oroszországban 1914-ben 695 esetben szabtak ki büntetést a lapkiadókra, 44 ujságot pedig egészen betiltottak.

— Hősi halál. Weisz Dezső tartalékos zászlós, Weisz Lipót színházi kereskedő fia az északi harctér egyik legutóbbi ütközetében hősi halált halt.

— A békapecsenye. Az utóbbi napokban gyakori események voltak és ilyenkor sok a béka. Különösen a Maros parton, a parkok közelében lépten-nyomon kisebb nagyobb békák kerülnek az ember lába elé. Lapunk egy olvasójának kis fia szenvedélyesen gyűjt a békákat. Összefogdosza és egy pléh dobozba helyezi el őket. Megkérdeztük a kis fiút, hogy mit csinál a békákkal:

— A sebesülteknek gyűjtöm — felelte. Kérdőleg néztünk a gyerekekre, majd kíváncsian tovább fagattuk:

— Milyen sebesülteknek?
— Az olaszoknak! Azt olaszok egy újságban, hogy az olasz katonák a békát nyersen, vagy sütvé citrommal nagyon szeretik, hát azt gondoltam, hogy ha olasz sebesült katonák jönnek Aradra, ajándékba viszek nekik békapecsenyét . . .

— Jótékony célú katonazene hangverseny. A cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara által a kitűnő karmester: Zellner Sándor vezetésével a Városi kávéházban a Vörös Kereszt javára rendezendő jótékony hangverseny műsora: 1. „Hindenburg”. Induló. Hiess. 2. „Rákóczi” Nyitány. Kéler. 3. Piros rózsa, keringő Lehár. 4. Ábránd a „Tannhäuser” operából Wagner. 5. „Órégen” dal szárnykürt részére Dierig. 6. II. Magyar rapszódia Liszt. 7. Egyveleg a „Denevér” c. operettéből Strauss. 8. „Alla Turka” oim A-dur szonáta. Mozart. 9. „Magyar népdalok”. 10. „Franz Freiherr Conrad von Hötzenbürg”, induló, Wottitz. A hangverseny 1915. évi július hó 3-án, szombat este fél 9 órakor kezdődik 1 korona belépődíjjal és a tartalmas műsor után itélve megint szép sikerrel fog járni.

— Tör a harisnyában. (Nagy detektívkomédia az Urániában.) Fairrengető kacaj kísért a színház tegnapi remek bohózatát. Egy detektívkomédiát ad a film, a témája épügy lehetett volna komoly dráma is, de oly beállításban mutatja be ezt ez a kép, amely magát a témát, főleg azonban a halálra nevezetű nevezeteket gyors egymásutánban a legszellemesebb trükkök keretében, a humor legnagyobb szerűbb eszközeivel peregetti le. Egy gazdag udvarló szakítani akar kedvesével, mert vélegény. Persze a volt kedves ebbe nem egykönnyen egyezik bele és megindul közöttük a harc, az egyik oldalán a nő, a másikon a férfi és ennek szolgája között. A hü szolga egyik trükköt a másik után eszeli ki, hogy urát megmentse, végül a Fekete-kéz nevében levelet ír, hogy a nőt a város elhagyására bírja. Ez a levélből megijedve detektívhez fordul. — *Mária, aktuális katonai dráma legközelebb az Urániában.* 5

— Vasuti összejöttetés. Déváról jelentik: Lupény és Vulkán között egy tehervonat összejöttetés a tolató-vonattal. A karambolnál több kocsi összetört. A vonatkiszérő személyzetből öt ember súlyosan megsebesült.

— Engel Kereskedelmi Szaktanfolyama, (Lázár Vilmos-utca 2 Földes-palota mellett.) Juliusban új tanfolyamok kezdődnek. Mérés-kelt tandíj. Díjtalan állásközvetítés. 2368

— Egy kis árjegyzék kivonata Fischer árúházának a Szabadság-téren, u. m.: nyers selyem női és férfi-ernyők Kor. 4.50 fillér, férfi cerna-harisnyák katonák részére is megtehető, 50 fillér párja. Turista ingek nagy választékban 3 korona darabja, rövid alsónadrágok 1.50 fillér. Mindenki keresse fel a Fischer árúházát a Szabadság-téren. Fénykép 227

— Apróhirdetések az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-roy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Az ARADI KOZLONY telefonaszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatali és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Itélet a szabadkai katonaszabadítók bűnjében. Budapestről jelentik: A múlt év őszén pattant ki az a szenzációs katonaszabadítási ügy, amelynek középpontjában Biach Arnold főörzsorvos és Günther József szabadkai tiszt főorvos állottak. Kiderült, hogy Günther közvetítésével a főörzsorvos a sorozások alkalmával pénzért alkalmatlanoknak, vagy csak segédszolgálatra alkalmasoknak minősített egyeseket. A szenzációs ügyben ma ítélték a magyar királyi Kuria által delegált pozsonyi kir. törvényszék a polgári vádlottak felett. Günther József, aki azzal volt vádolva, hogy a vesztegetési pénzeket a főörzsorvosnak átadta; időközben elhunyt s így a törvényszék előtt csak Biach Arnoldné állt, aki a vesztegetési pénzeket elhelyezte és Vécsei Jenő szabadkai tiszt orvos, valamint Pollák Lajos szabadkai orvos, akik a pénzeket átadták, Simonyi Géza városi írnok, aki a bűnös manipulációnál segédkezett. A delegált bíróság Biachnét tizenegy, Pollákot és Vécseit nyolc, Simonyit pedig négy havi fogságra ítélte. Az elítéltek már hosszabb ideje vizsgálati fogságban vannak.

NYÁRI SZINHÁZ.

Péntek, 1915. július 2-án:

Hegedüs Gyula felléptével

Az apja lánya.

Színmű.

Kezdete este 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

APOLLO
SZINHÁZ.Július hó 2-án és 3-án
pénteken, szombatonPrzemysl
visszafoglalása

A város látképe, a szövetséges csapatok átvonulása a San hidján, a telrobbantott vasuti hid, csapataink elfoglalják a várost, utcatorlasz lövészárkokkal, elfogott orosz foglyok elszállítása.

Az előadások 6, 8 és 9 órakor kezdődnek.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Permetező javítások
elfogadtatnak.
PATENT.Egészségi
kutszivattyuk.

E kutszivattyuk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagy-csapon alkalmazott zuhany mindig friss, hide levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszázó baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyuk télen nem fagynak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyuknál minden fa alkatrész mellőztetik, mert eszkek visznyálka képződik ami a kolera, tifusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelpeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyuk átalakítását elvállalok.

Patent tüzfecskendők.
Patent borszivattyuk.
Patent kályhacsövek.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyu készítő

Arad, Rákóczi-utca 27.

A szépségápolás titka a használandó
széplőszerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Minőkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arcpороk!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

6 gymnasiumot végzett fiatalember, aki
a szünidő alatt a gyógyszerészettel fog-
lalkozni akar, felvétetik Hajós Árpád
gyógyszertárában.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Lábizzadás,**kézizzadás**

biztosan és leggyorsabban elmúlik a „PEPPO” folyadék és Peppo” hintőpor segítségével.

Szárít! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára utasításai 1 korona.
Peppo-hintőpor ára utasításai 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Idei

uj burgonya

waggononként és mázsánként kapható 2341

Roth József,
Eötvös-utca 3. szám.Az „Orsoval halhoz.”
Legnagyobb halkivittel.**Luttwák József**

délgyümölcs és magyar termények kivitele

Asztalos Sándor-utca 8. szám
(volt-Spielmann-ház) saját ház.

Van szerencsém a t. vevőközönség tudomására hozni, hogy a már régen nélkülözött friss halból hoinap egy nagyobb küldemény érkezik. A mostani nehéz husviszonyok között is mindenestre olcsóbb a hal, mint a hus. Ha a közönség kellő támogatásban részesít, úgy minden héten szerzek egy nagyobb mennyiséget.

221 Tisztelettel

Luttwák József.

18567—1915.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy a m. kir. földmívelésügyi miniszternek, „A szőlőmolyirtás permetezésével” című rendelete, a hivatalos órák alatt hivatalom rendészeti osztályában megtekinthető.

Arad, 1915. június 24.

Greén
őkapitány.**Andrássy-tér 8. számú**

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének alkalmas — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-hivatalában József főherceg-ut 29.

14811—1915.

Hirdetmény.

A közeli aratási idő alkalmából a közös szérűk tűzbiztonsága érdekében tűzrendészeti, és tűzbiztonsági szempontból eirndelem, hogy a cséplendő gabona asztag végek közötti eddig is előírt 6 méter távolság okvetlen betartassék. 20 asztagnál több egy csoportba nem rakható. Ha ennél nagyobb szérű létesítenék, az a 20-ik asztagból csak 20 méter távolságra folytatható. Kötelezem továbbá az asztag tulajdonosokat, hogy a szérűket úgy nappal, mint éjjel, a netáni gyújtogatástól általában az idegenektől őriztessék vagy őrizzék.

Aki ezen hirdetményben közzétett tűzrendőri szabályokat megszegi, az 1879 évi XL. t.-c. 141 §-a alapján 600 koronáig terjedhető és elzárásra átváltoztatható pénzbüntetéssel, lesz büntetve.

Arad, 1915. június 27.

Greén Nándor
őkapitány.**„JESSY”**

a legtekéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tennis-cipők-óriási választékban.

Cipő Tőzsde

ARAD.

Apollo mozi mellett.

3889—1915. bjh. sz.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendészeti tekintetből közírré teszem:

Hogy szénát, vagy gabonaneműeket a földekről éjjel csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készülő kunyhók közelében lábas jószágot, vagy majorságot tartani nem szabad.

Érő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos.

Szalmas gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik.

A szérűs helyeken összehordott gabonaneműek akként helyezendők el, hogy az asztag végek között legalább 6 m. üres hely legyen.

A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért, egy fecskenőt készenlétben tartani köteles.

Gőzerő által (locomobil) vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul záródó horgonybádogból, vagy keményfából készült szekrényében a következő anyagok tartásának készenlétben:

1. 500 gramm Bruns-féle zsirtalanított vatta 50 grammos csomagokban.
2. 3 méter Sterilgáze üvegben, 1 méteres csomagokban.
3. 5 drb. mulpólya 8 cm. széles, 5 méter hosszú, és egy darab flanelpólya 8 cm. széles 5, méter hosszú.
4. Egy darab flanelpólya, 10 cm. széles, 5 méter hosszú.
5. 2 darab Esmarch-féle háromszegletes kendő.
6. Egy liter 1:1000 oldat sublimát vörösre festve. Felírás: méreg, sebkimosásra.
7. 500 cm. cinktapsz.
8. egy drb. 8 cm. széles, 3 méter hosszú gummiszövet pólya.
9. egy tucat közönséges enyvezett vattatábla.
10. 300 gramm tiszta vazelin.
11. egy darab nagyobb kötszerolló.
12. 20 darab biztosító tü.
13. néhány tábla varga kéreg.
14. 10 drb. fasin 20—60 cm. hosszúságban.
15. egy drb. körömkefé.
16. egy drb. mosó szappan.
17. két törülköző kendő.
18. egy ivópohár.
19. egy evő kanál.
20. egy kauszuk genyecséze.
21. egy darab mozdó tál.
22. egy drb. Volmann-féle sín és egy karsin, fehér bádogból, vagy drótkosárból.
23. 100 gramm törköly, vagy szilva pálinka.
24. 100 gramm tiszta borecet.

Amennyiben a cséplőgépeknél a most leírtnál tartalmasabb és kifogástalan állapotban levő mentőszekrény vagy kötszerdoboz már volna készenlétben, a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai, ilyen mentőszekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszerak kellő módon való használhatása céljából megköveteltetik azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is 2, illetőleg a II. szám. alatt említetteknek egy egyén, még pedig elsősorban a gépész az első segély nyújtásban, kellő jártassággal bírjon. (1876 évi XIV. t.-c. 40. és 46. §-a.)

A cséplésnél, valamint az asztagok között, dohányozni tilos.

A gép tulajdonosa, a cséplőgépnél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevágókat, kéveadókat, ugyszintén szecsavágo gépnél alkalmazott etetőt, köteles az országos gazdasági munkás cselekedélyező pénztárnál baleset esetére biztosítani.

A cséplőgépeket csak képesített gépészek és fűtők kezelhetik, kiknek tiltva van szolgálatuk közben szeszes italok élvezése, továbbá a gépfelügyelő személyes felalóssággal tartozik, hogy a gép körül ittas emberek alkalmazást ne nyerjenek.

Fahiden 4000 kgram elegy-sulyt meghaladó mozdonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentés tétellett.

Erzsébet, Sága és Gaj külvárosokban, vagy Poltura városrészen a takarmány boglyákban vagy, kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy kazal és az ezt környező épületek között, legkevesebb husz méter üres tér marad, több boglya, vagy kazal pedig csak akkor helyezhetők el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1915. június hó 28.

Greén Nándor,
őkapitány.

Legfinomabb

Petroleum

Lit. 56 fillér.

1011

Braun N. A.

festékraktárában

Arad, Boros Beni-tér 7.

**Költözők
figyelmébe!**villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481**Kalmár József**villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.**ZSIR**prima, egészséges Idei disznózeir 10
kilogramtól kezdve

kg-ja 4-80 K-ért és

Burgonya

waggononként kapható

Kalmár EndreArad, Asztalos Sándor- és
Chorin-utca sarok. 2187
670. Telefon szám 670.Arad szab. kir. város rendőr-
kapitányi hivatalától.

18664—1915. kih.

Hirdetmény.

Közírré tételtek, hogy Aradon. 1915. évi június hó 11-én egy darab sárga jegytelen tehát feje és 4 lába fehér, elfogatóit.

A tulajdonos folyó évi július 4 napjáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatják.

Ha a tulajdonos jogát beigazolni nem képes, tulajdonosa a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állatt mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Arad, 1915. június 20.

Rendőrkapitányság.

A gondos, jó munkájáról elismert

harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. szám

(Fischer Eliz-palotában)

1287

ajánlja magát a helybeli, mint vidéki b. közönség figyelmébe.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűvel 8 fillér.

Vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzással jelzendeők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS

Egy fiatal

barna hölgy keresi gavallér vidéki urlembert tisztességes barátságát. Levelet a kiadóhivatalba kérek „Diskréció” jellegre. 2353

ALKALMAZÁST KERES.

Gazdasági

teendőben jártas óvadékképes egyén, a nyári időnyre csépléshez felügyelőnek ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2352

Ügyes főzõ

urfi háznál állandó alkalmazást keres. Cím: Perényi-utca 4. ajtó 14. szám. 2351

Házmesteri állást

keres egy gyermektelen házaspár, augusztus 1-ére. Cím: Andrásy-tér, Hermann palotában a házmeesternél. 2357

Molnárt keresünk

vámmalmunk részére. Jelentkezhetni lehet, Bloch és Carlini cégnél, Borosbeses. 2356

Nyugdíjas vasutas

könyvevezetői, irodai, vagy bizalmi állást elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 2243

ALKALMAZÁST NYER.

Két jóerkölcsű

fiú tanulóknak fizetéssel felvételük félélig és Hirsfeld cégnél, Boros Boni-tér 7. 2364

Egy nõs munkás,

aki építési raktárban minden előforduló munkához használható volna, egy vidéki fakereskedésben állandó foglalkozást azonnal kaphat. Csakis kitarító egyénre számíthat. Ajánlatok „Csanádi” cím alatt ezen lap kiadóhivatalához címezendõ. 2339

KIADÓ LAKÁS.

Egy szoba és kamarából álló pincelakás kiadó Apponyi-utca 1. sz.

Egy utcai szoba,

olcsószobával, villanyvillagítással, butorozva azonnal kiadó. Kossuth-utca 9. 2358

Egy csinosan butorozott

különbejáratos szoba, a törvényszékkel szemben kiadó. Erzsébet királyné-körút 37. II. em. ajtó 16. 2360

Elegánsan butorozott

külön bejáratos utcai szoba, az Erzsébet királyné-köruton, kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében. 241

2 szobás

udvari lakások Andrásy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmeesternél.

Andrásy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmeesternél.

INGATLAN.

Nagyváradon

modern új ház eladó, vagy aradi házzal cserélendő. Bővebbet: a kiadóhivatalban. 2361

Eladó

Fácán-utca 6. számú sarokház minden elfogadható árban és egy jól berendezett lakatos műhely, esetleg a szerszámok külön-külön is eladottnak. Ertekezhetni ugyanott. 2354

ÜZLETEK.

Egy jömeneteltű

iparvállalat gépekkel felszerelve, nagy munkakörrel, a befektetett tőkét egy év alatt ki lehet keresni, betegség miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2355

Egy jóforgalmu bányahelyen férfi és női ruházati cikkek, cipők, rőtös- és bőrruzsizet 60-80 ezer korona évi forgalommal, kiadó házzal, kerttel együtt, esetleg eladó, bevonulás miatt. Cím a kiadóhivatalban. Jelige „Jövedelmező.” 2340

Andrásy-tér 8.

számú házban egy kisebb ütlethe-lység — különösen dohánytõs-dének alkalmas — azonnalra kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Új cséplőgarnitúra

egyenként is, teljes szavatosság mellett eladó, esetleg részletre. Bővebbet Gyár-utca 7. 2359

Keresek megvételre

cséplőgéphez egy lehetőleg újabb állapotban levő 3-4 névleges lóerejű **gőzlokomobilt.** Cím a kiadóhivatalban. 2303

Ajánlok

prima raffiát legolcsóbban Roth József, Eötvös-utca 8. Telefon 63. 1706

Papírszalvéta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésben, Szabadság-tér. 781

T. gazdaközönség

figyelmébe!

Aratási és cséplési időnyre:

**Géptaggyut,
Gyantát,
Gépolajat,
Kocsikenőcsöt,
Kőolajat.** 2235

Szőlőpermetezésre

rézgálicot

legolcsóbb napi áron ajánl

Hubert József

Arad, Szabadság tér.

Telefon 262.

Az ujonnan életbe lépett polgári **perrendtartás** folytán szükséges

ügyvédi és birósági nyomtatványok

kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaság

nyomdájában,

József főherceg-ut 22. szám.

(Bejárat a Kossuth-szoborral szemben.)

4265—1915. pm.

Hirdetmény.

Az „Uránia” Országos Növédõ Egyesület, mely békében a növédelem országos szervezését és az elhagyatott nék gyámolítását tűzte ki céljául, most a háboru első napjától fogva egyrészt a hadba-vonultak segélyre szorultjait támogatja, másrészt a hadviselés feltételeivel összefüggő hazafias, nemes munkásságot fejt ki.

As egyesület újabban mozgalmat indított a magánháztartá-

sokban, kereskedezekben, stb. levõ nélkülözhető fémtárgyaknak jótékony célú gyűjtése iránt. A mozgalom két célt kíván szorgálni: egyrészt, hogy a fémnek a hadvezetőség részére való átengedésével újabb eszközöket juttasson küzdõ hadseregünk jövendõ győzelmének kivívásához, másrészt pedig, hogy ezen anyagnak nyilvánosan elszámolandó átvételi árából, a háboruban elesett katonák özvegyei és árvái javára létesítendő „Otthon” lehetőleg még a háboru alatt rendelkezésének átadható legyen.

Sokan vannak a társadalom részéről, kik ellenszolgáltatás nélkül, vagy mert nem nélkülözhetik, nem hajlandók résztárgyaiktól megválni. Epen ezért az „Uránia” Egyesület, amidõn mozgalmának nemes céljaira rézmozsarakat, rézgyertyatartókat vagy egyéb nélkülözhetõ résztárgyakat és rézmérlegcsulyokat (leginkább 1/2, kilogrammon felül) kér a nagyközönségtõl, ellenértékül felszám minden adott rézmossáért vagy 8 kg. sulyu vörös vagy sárga réztárgyért vagy törmelékkért, egy a használatnak, ugy izlés, mint hygienicus szempontból teljesen megfelelõ nikkelezett vasmoszarat. Másfél kg. sulyu rézgyertyatartóért vagy ugyanannyi sulyu sárga vagy vörös réztárgyért vagy törmelékkért egy nikkelezett vagy bronzirozott vas gyertyatartót. Ezen résztárgyak bázvást pótolják a háztartásban és az üzletekben támadt hiányt.

E jelzett tárgyak a történelmi napok emlékére „pro Viktória”, „A győzelemért” 1914—1915. felirattal vannak ellátva és mindenkor ékesen szõlõ emlékei lesznek ennek a nagy idõnek.

A fenti tárgyakon kívül az egyesület minden gyéb réz vagy vörösréz tárgyat, üst, konyhadény, stb. adományt is szívesen fogad és azt kívánság szerint az adományozó által megnevezett és az egyesület által forgalombohozott bármely nikkelezett vagy bronzirozott feliratos emléktárggyal becserél.

A hazafias nagy cél érdekében felkérem a város közönségét, hogy a mozgalomhoz minél nagyobb mértékben hozzájáruljon és ezt minden tekintetben támogassa.

Az adományok gróf Andrásy Gyuláné Budapest, IV., Váci-ut 20., vagy az „Uránia” Országos Növédõ Egyesület helyiségébe Budapest, V., Szervita-tér 5. szám alá küldendõk.

Arad, 1915. június 30-án.

Varjassy Lajos,
polgármester.

Nagyszerűen bevált a harctéren küzdõknek és általában mindenkinél mielőtt legjobban

Vájdalomcsillapító bedörzsölés

meghülés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetekben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capsici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótlék.

Üvege K — 20, 1.40, 2.—

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany országhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I. Elisabethstr. 6.

Haponkénti értéklõsõ.

8718